

ANYILI WA LUKA

KWA KITUNGITHYO CHA KIKAMBA.

DAS EVANGELIUM ST. LUCAE

IN DER KAMBASPRACHE.

LEIPZIG

VERLAG DER EVANGEL.-LUTH. MISSION

1898.

Y
Kamba
B 25

ANYILI WA LUKA.

KILUNGU CHA MONDI.

Andu engi makitata kwola wano wa ma- 1
undu ala matwikie kwitu, to undu matune- 2
ngie uvoo, ala mai ngudzi dzya metho na
atethi ma nteto kuuma mwandzo, nagwa, 3
nikiikala ninakulilie maundu onde kuuma
mwambililyo, ninaona te utzeo nikwolele
netza, mundu munene Teofilo, kenda umane 4
netza nteto ila unatzomethywa.

Matuku ma Elode, tzumbi wa Yudea, vai 5
mukohani, dzitwa yake Dzakalia, wa mutzoo
wa Abia, na mukake ai wa etu ma Aloni,
dzitwa yake Elisabeti. Indi onde eli manai 6
acheli mbee wa Mulungu, makithi kwa mi-
amulo na miiao yonde ya Bwana mate wathe.
Namo matii mwana, Elisabeti akiikala e 7
ngungu, na onde eli matumiite.

Yatwika wia wa ukohani ukimuvika mu- 8
tzooni kwake mbee wa Mulungu, kwa kima- 9
nio cha akohani akwatywa wia wa kutoedzya,

- 10 akithi ekaluni ya Bwana. Na ikomano yonde ya andu matzalama ndza kavinda ka
- 11 kutoedzya. Indi mulaika wa Bwana amumbukia, aungamite kwoko kwaume kwa
- 12 kitaa cha kutoedzya. Dzakalia akimwona, atelema akwatwa ni vwia.
- 13 Indi mulaika amwia: Mana kukia, Dzakalia, undu mboya yagu inewiwe, na muka wagu Elisabeti akakudzyaia mwana muvitzi, nagu umunenge dzitwa ukinwita Yohanne.
- 14 Ukevwa muyo na ukatheka, na andu engi
- 15 makevwa muyo kwe idzyawa yake. Undu akatwika munene mbee wa Bwana, na muvinio no uki mwiu ndakanwa, akaudzudzwa ni Loho Mutheu imwe akiuma ivuni kwe
- 16 inyake. Na engi ma Aana ma Idzaeli akamatunga kwa Bwana Mulungu woo.
- 17 Akatongodzya mbee wake kwa loho na vina wa Elia, kutunga ngoo dzya aithe kwa dz yana na mbaamatu kwa maakili ma acheli, kumutzovedzya Bwana mbai mbote.
- 18 Dzakalia amwia mulaika: Undu uu nkamanithywa ni chau? Undu ni mutumia na mukagwa ekutumia.
- 19 Kutzungia mulaika amwia: Nye ni Gabieli, ula nuungama mbee wa Mulungu, ninatumwa kunena nagu na kukutavya uvo
- 20 utzu mutzeo. Na dzidzya, ukatwika kimumu ndukatone kunena muvaka muthena, vala undu nu ukatwika, undu ndunaikia nteto dzyagwa, ila ikatwika dzyo muthena wadzyo.

Na andu manai makimwetela Dzakalia, 21 mamaka kwa kuchewa kwake ekaluni.

Indi akiumala ndatona kunena namo, namo 22 mamana kana nuonie undu unamuumbukie ekaluni, nake mwene amavenedzya aikala akikilya. Yatwika, matuku mo utethi wake 23 makithella, athi numbani kwake. Na itina 24 ya matuku aya mukake Elisabeti aitava, na evitha miei itano akiadzya: Uu Bwana numb- 25 ikite kwa matuku andzidzya, kana okilye ndhonni yagwa kwa andu.

Indi mwei wa thandatu mulaika Gabieli 26 atumwa ni Mulungu na mudzyi wa Galilea, ula ukwitwa Nadzaleti. Kwa mwitu, ula nu- 27 guanie na mundu, dzitwa yake Yodzefu, wa Mbaa-Davidi. Na dzitwa ya mwitu Malia. Na mulaika alika kwake akiadzya: Wacha 28 mundu wa kwathimwa, Bwana e nagu.

Nake atelema kwa nteto itzu, avindya: 29 Nkethi ii itilliata? Mulaika amwia: Eka 30 kukia, Malia, nuonie wende kwa Mulungu. Dzidzya, ukeitava ivu, ukadzyaa muvitzi, 31 ukamwita dzitwa yake Yesu. Utzu akat- 32 wika munene, aketwa mwana wa ula wi yulu muno, na Bwana Mulungu akamunenge kitumbi che ithe wake Davidi, akeikala 33 tzumbi yulu wa Mbaa-Yakobo tenne na tenne, no utzumbi wake udikathella.

Indi Malia amwia mulaika: Undu nu uka- 34 twikata, nagwa ndiidzi mume? Kutzungia 35 mulaika amwia: Loho Mutheu akakwidzia,

KILUNGU CHA KELI.

Yatwika, mwamulo wauma matuku atzu 1
 kwa Kaidzali Augusito, ndi yonde iolwe.
 Mwolo uyu unai wa mondi, Kilenio akiikala 2
 wali wa Dzilia. Andu onde mathi kwolwa, 3
 kulla akithi mudzyi wake mwene.

Na Yodzefu nake auma Galilea, mudzyi 4
 wa Nadzaleti, aambatia Yudea na mudzyi
 wa Davidi, ula ukwitwa Betelemu, undu ai
 wa numba na mbai ya Davidi, aolwe na 5
 Malia, mwitu ula amanda kutwika mukake,
 ula ai mwito.

Yatwika, makiikala kwo, matuku mavika 6
 adzyae. Adzyaa kavitzi, mwana wake wa 7
 kwandza, amulingila itemu amwiya ivuuni,
 undu madinaona vandu numbani ya aeni.

Na manai aithi weuni kivaloni kiya ma- 8
 kiiiya nguthu yoo no utuku.

Na mulaika wa Bwana amaokea na utana 9
 wa Bwana wamamulika, namo makwatwa ni
 mukio munene. Mulaika amea: Manai ku-10
 kia, dzidzyai ninkumunenge uvoo mutzeo
 wa mutano munene wa ngoo, ula ukatwika
 wa andu onde: mudzyaiwe mwokoli umu-11
 nthi, niwe Kilitosi Bwana, mudzyini wa Da-
 vidi. Na uvanno wenu niwo utzu: Mukaona 12
 kaana ivuuni kalingilwe itemu. Na imwe 13
 vai no ula mulaika mukwili wa nguthu
 ya kitutu makimugatha Mulungu makiadzya:

14 Ndaiya kwa Mulungu ula wi yulu muno na uvo o kwa ndi na mwailo kwa andu.

15 Na vala alaika manatanidzya namo kuthi kitutuni, ala aithi matavanya: Tithitho na Betelemu tuone undu ula unatwika, ula Bwana nututavidzie.

16 Na mathi mituki mamwona Malia na Yo-
17 dzefu na kaana kamamite ivuuni. Indi vala maonie matavanya uvo o wa nteto ila mana-
18 tavidzywe kwa kala kaana. Na onde ala mevwa mamaka kwa nteto ila aithi mama-
19 tavya. Indi Malia aikala na nteto itzu dzyo-
20 nde adzivindidzya ngooni kwake. Na aithi maalyuka makimugatha na kumutaiya Mu-
lungu kwa maundu onde manevwie na kwona to undu manatavidzywe.

21 Na matuku nana makivika ma kumwaika anengwe dzitwa akiitwa Yesu, dzitwa ila inavetwa ni mulaika adenalika ivuni.

22 Na matuku moo ma kwithedzya makivika kwa wamulo wa Mose mamutwaa Yelusa-
23 lemu kumwiya kwa Bwana, to undu inao-
letwe wamuloni wa Bwana kulla kiume kila kitumulite nda ye inya kiketwa kithanga-
24 ona cha Bwana, na kana maumye kithanga-
ona, to undu ineniwe wamuloni wa Bwana: Mavui eli kana madzwii eli ma ivui ya ngugu.

25 Na dzidzya, vai mundu Yelusalemu, dzitwa yake Dzimeoni, na mundu uyu ai mucheli amukiite Mulungu, akietela mukiakidzyo wa
26 Idzaeli, na Loho Mutheu ai yulu wake. Nake

anewa ni Loho Mutheu, ndakaona kikwu, adenaona Kilitosi wa Bwana.

Kwa Loho auka ekaluni; na atumia ma 27 Yesu makiete mwana, kwika nake kwo undu wa wamulo, amwotza mokoni, amugatha Mu- 28 lungu akiadzya; Indino nukwinucha no uvo 29 ngombo yagu, Bwana, kwa nteto dzyagu, undu metho magwa maonie wokoli wagu, 30 ula unatzovya mbee wa mbai dzyonde, 31 umui wa kumulika mbai na nguma ya mbai 32 yagu Idzaeli. Ne ithe ne inya wake ma- 33 maka kwa ila nteto nuneniwe. Na Dzime- 34 oni amaathima, amwia Malia, inyake: Dzi- dzya, utzu nuiitwe kwa kuvaluka na kuukila kwa andu engi ma Idzaeli na kwa uvanno, ula nukalaliwa. Indi nagu uvyu ukathi kati 35 wa ngoo yagu, kenda maiotzeo ma ngoo dzingi moumbuke.

Na vanai munabii wa mundu muka, Hanna, 36 mwitu wa Fanueli, wa mbai ya Aseli. Uyu ai mutumia. Nuikalile na mume miaka mondza itina ya witu wake. Nake ai ntiwa 37 wa miaka miongo nana na miaka inna, ndauma ekaluni, akimutethya Mulungu na kuvunga na kutzalama utuku na muthena.

Nake ivinda yu auka amugatha Mulungu 38 anena uvo wake kwa onde ala maetelile wokoli kati wa Yelusalemu.

Na makimina maundu onde ala mama- 39 ndwa ni wamulo wa Bwana, madzyoka Ga- lilea, mudzyini kwoo Nadzaleti.

- 40 Indi kaana kaneneva, akita vina, akiudzwa
maakili, na wende wa Mulungu unai yulu
wake.
- 41 Na atumia make kulla mwaka mathi Yelu-
42 salemu kwa muthena munene wa Pasa. Na
akivika miaka ikumi na' ili, namo mathi
Yelusalemu kwo undu wa muthena munene,
43 matuku mathella namo madzyoka, mwana
Yesu aikala Yelusalemu, na atumia make
44 madimana. Indi mamwiotzea kwa chalo choo
na mathi dzua inwe makimumanda kwa
45 mbai yoo na atindanya moo. Makilea
kumwona madzyoka Yelusalemu makimu-
manda.
- 46 Yatwika, itina ya matuku atatu mamwithia
ekaluni akiikala kati wa atzomethyi, aki-
47 methikidzya na kumakulya. Indi onde, ala
mamwivwa, mamaka kwa maakili make na
48 matzungio make. Na makimwona matha-
ngaa, ne inyake amwia: Mwanagwa, ukituik
uu ni ki? dzidzya, au nagwa tinakumanda
na woo.
- 49 Nake amea: Mummandie ki? mudinamana,
50 kana niikale kwa ila ya adza wagwa? Namo
malea kumana nteto, ila anena namo.
- 51 Nake atheea namo auka Nadzaleti aikala
itheo woo. Na inyake ekia nteto itzu dzyo-
52 nde ngooni kwake. Na Yesu akula maa-
kili no unene na wende kwa Mulungu na
kwa andu.

KILUNGU CHA KATATU.

Mwaka we ikumi na katano wa utzumbi 1
 wa Kaidzali Tibelio, akiikala Pontio Pilato
 wali wa Yudea, na Elode tzumbi wa Galilea,
 na mwananukwe wa Vilipo tzumbi wa Itulea
 na Talakoniti, na Lidzania tzumbi wa Abi-
 lene, matuku ma akohani anene Hanna na 2
 Kaifa, nteto ya Mulungu yauka kwa Yo-
 hanne, mwana wa Dzakalia, nikani.

Nake auka ngaliko yonde ya Yodani, aki- 3
 tavanya iitia ya mandzi ya kwalula ngoo
 kwa ieka ya mawathe, to undu woletwe 4
 walakani wa miadzyo ya munabii Idzaia:
 Kanwa wa mundu ula nukuukilya wadzya e
 nika: Tzovyai ndzia ya Bwana, lungalyai
 tudzila twake. Kulla chanda kilindwe na 5
 kulla kuma na mbumbu ikatemwe na maluu
 malungale na ndzia nthugu itendee, na kulla 6
 nama ikaona wokoli wa Mulungu.

Uu amea nguthu dzya andu ala mauma 7
 medze kwitiwa mandzi nake: Inywi dz yana
 dz ya ntzoka, muu numuonidzie kukia mithato
 ila ikuuka? Ikai indi idzyao ila i kalakala 8
 na kwalula ngoo, na manai kwandza kunena
 kwenu: Tina ithe waitu Abalamu. Undu
 ninkumutavya, Mulungu nutona kuumya ma-
 viani aya dz yana dz ya Abalamu. Ithoka 9
 inekiwe tenne miini ya miti, haya, kulla
 muti, ula udadzyaa kindu kitzeo, nukutemwa
 na kwichwa mwakini.

- 11 dzya: Tiikatendi? Kutzungia amea: Mwene
itoneo yili amunenge ula utai, na mwene
12 kandu nake ek' uu. Na aotzi me ilanga
mauka kwitiwa mandzi mamwia: Mutai, tii-
13 kata ithyi? Amea: Manai kwotza kindu
14 yulu wò undu wamulitwe. Mamukulya na
madzikali makiadzya: Naitu tiikata? Amea:
Manai kuvuta mundu kana kumuvingani-
dzya, na ituvi yenu imuianye.
- 15 Indi andu makivindidzya na onde makilili-
kana ngooni kwoo, ethwa Yohanne ti Ki-
16 litosi, Yohanne amatzungia onde akiadzya:
Nye ninkumwitia mandzi, indi mundu nu-
kuuka ula nungilya vina, nagwa ndithyana
kuthadzya migwa ya iatu dzyake, utzu aka-
17 mwitia Loho mutheu na mwaki. Lungo
wake wi ndzaani kwake, akathedzya kiviwo
chake, akaumbanya nganu ingani dzyake,
indi vewa akavya na mwaki ula udavoa.
- 18 Na maundu angi mengi ameaia andu ama-
tavanya uvoo mutzeo.
- 19 Indi tzumbi Elode akidzililwa nake yulu
wa Elodia muka wa mwananukwe wake na
yulu wa maundu mathugu onde unekie.
- 20 Aongela na undu uu yulu wa onde, amwova
Yohanne chumbani.
- 21 Yatwika, andu onde makiitiwa mandzi Yesu
nake etiwa mandzi, na aatzalama kitutu.
- 22 chavinguka, na Loho Mutheu atheea kwe
undu wa mwii ta ivui yulu wake, na kanwa

kitutuni wanena: Niwe mwanagwa mwende, unambonya mwaila.

Na Yesu mwene ai vandu va miaka mi-23 ongo itatu akiandza, atalwa mwana wa Yodzefu, wa Eli, wa Matati, wa Levi, wa Maluki, wa Yanai, wa Yodzefu, wa Matatia, 25 wa Amosi, wa Naumu, wa Edzili, wa Nagai, wa Mati, wa Matatia, wa Dzemei, wa Yodze-26 ki, wa Yoda, wa Yoanani, wa Ledza, wa 27 Dzolobabeli, wa Dzalatieli, wa Neli, wa Me-28 liki, wa Adi, wa Kodzami, wa Emadami, wa Eli, wa Yedzua, wa Eliedzeli, wa Yolimi, 29 wa Matati, wa Levi, wa Dzimeoni, wa Yuda, 30 wa Yodzefu, wa Yonamu, wa Eliakimu, wa 31 Melea, wa Mena, wa Matata, wa Natani, wa Davidi, wa Yedze, wa Obedi, wa Bodzi, wa 32 Dzala, wa Nadzoni, wa Aminadabi, wa Alami, 33 wa Edzelomi, wa Faledzi, wa Yuda, wa 34 Yakobo, wa Idzaki, wa Abalamu, wa Tala, wa Nakoli, wa Dzeluki, wa Lagau, wa Fa-35 leki, wa Ebeli, wa Dzala, wa Kainani, wa 36 Alivakidzadi, wa Dzemi, wa Noa, wa Laneki, wa Matudzala, wa Enoki, wa Yaledi, 37 wa Maleleli, wa Kainani, wa Enosi, wa Dzeti, wa Adamu, wa Mulungu.

KILUNGU CHA KANNA.

Indi Yesu, nuudzuite Loho Mutheu, auka 1 akiuma Yodani, atwawa nika ni Loho, akie- 2 lywa matuku miongo enna ni Dzatani. Na

ndaya kindu matuku atzu, namo mathella,
 3 evwa ndzaa. Indi Dzatani amwia: Ethwa
 wi mwana wa Mulungu, nena ne ivia ino,
 4 itwike mukae. Kumutungia Yesu aadzya:
 Woletwe: Ti kwa kandu koka mundu akei-
 kala thaiyu, indi kwa kulla nteto ya Mu-
 lungu.

5 Na Dzatani akimutwaa kumani kinene, am-
 wonya mautzumbi onde ma ndi no utzeo woo.

6 Dzatani amwia: Niwe nkakunenge vina utzu
 wonde na unene woo, ni nye ninanengiwe,
 nagwaninkumunenge mundu nkwenenda mwene.

7 Haya, ukimbaluka mauni, onde ni magu.

8 Kumutungia Yesu aadzya: Woletwe: Uka-
 muvaluka mauni Bwana Mulungu wagu nake
 e weka ukamuvoya.

9 Amutwaa Yelusalemu amukinithya ndi mu-
 tumbililini wa ekalu, amwia: Ethwa wi
 10 mwana wa Mulungu, vou wikala ileche, undu
 woletwe: Akakuamulila alaika make maku-
 11 dzuvie, makakugua ndzaani kwoo, nduka-
 12 tulwe kuu ni ivia. Kutungia Yesu amwia:

Ikunenwa: Mana kumwelya Bwana Mulungu
 13 wagu. Na vala numinie maelya onde, Dza-
 tani aekana nake matuku.

14 Na Yesu adzyoka Galilea kwa vina wa Loho,
 na nguma yake yauma yathi utui wonde.

15 Nake mwene atzomethya mudzikitini kwoc

16 akigathwa na onde. Auka Nadzaleti vala
 uneiwe, na kwa mumanio wake athi mudzi-
 kitini muthena wa dzabato, okila kutzom

Anengwe walaka wa munabii Idzaia, na aki-17
 gunua walaka, aona vandu woletwe: Loho 18
 wa Bwana e yulu wagwa, undu numbakie
 mauta, kumanenge ncha uvoo mutzeo, nun-
 tumie kuvodzya ala matulikile ngoo, kuma-19
 tavya ala ove muthadzyo, na ililinda dzya
 metho kana makaona, na kuvingua a mate-
 metwe, kutavanya mwaka mutzeo wa Bwana.
 Na akilinga walaka, amunenge muthukumi 20
 aikala ndi; na metho ma onde, ala me mo-
 dzikitini, mamudzidzya. Nake aandza kuma-21
 tavya: Umunthi mwolo uu ni muviku matuni
 menu. Na onde mamunenea netza, mamaka 22
 kwa ila nteto ntzeo ila dziumie kanwani kwa-
 ke makiadzya: Tiwe mwana wa Yodzefu?
 Amea: Vatiingwa ngalali, mukantavya mwa-23
 dzyo uu: Mundu mwe, ivodzye mwene, ma-
 undu onde tunevwie manaikwa Kavenaumi
 ika na kuu, ndua ya au.

Indi aadzya: Kwa vwo ninkumutavya:24
 vatii munabii nukwendwa kivaloni kwake
 mwene. Kwa vwo ninkumutavya, aka engi 25
 ma ntiwa manai matuku ma Elia kati wa
 Idzaeli, vala kitutu kinavingwa miaka itatu
 na miei thandatu, ndzaa nene ikilika ndi
 yonde, na Elia ndenatumwa kwo umwe, teka 26
 ntiwa wa Dzalevata wa Dzidoni. Na andu 27
 engi ma muthumuo manai kati wa Idzaeli
 matuku ma munabii Elisa, na ndenathedzywa
 umwe, teka Namani Mudzilia. Makwatwa ni 28
 mithato onde ala mai mudzikitini, makiivwa

29 nteto itzu, mokila, mamuluta ndza ya mudzyi,
mamutwaa mutumbililini wa kiima, vala mu-
30 dzyi woo wakitwe, kenda mamuvaluche. Indi
avita kati woo athi.

31 Atheea Kavenaumi, mudzyi wa Galilea, ai-
kala akimatзомethya mithena ya madzabato.

32 Mamaka kwa matзомethyo make, undu nteto
dzyake dzyai na vina.

33 Na mudzikitini vai mundu ena mbevo

34 ntzunnu, aua mbu, akiadzya: Eka, tina chau
nagu, Yesu Munadzaleti? Nuukie kutua-

nanga? Ninkwidzi ula wi, Mutheu wa Mu-

35 lungu. Yesu amukanya akinena: Kilya, uma
kwake. Na mbevo ikimuvalucha mundu kati,

36 auma kwake, ndenamwikia woo. Mamaka
onde, manenanya makiadzya: Nteto itzu itil-

liata, kana na vina na mani aamulila mbevo

37 ntzunnu, nadzyo dzikuthi? Na nguma yake
yathi ikivika kulla kuntu ila ndi.

38 Nake okila mudzikitini athi numba ya Dzi-
moni; indi inya wa muka wa Dzimoni aikala

na ndetemma nene, mamuvoya kwo undu

39 wake. Amuumamia akanya ndetemma, nayo

40 yamweka. Imwe okila akimatethya. Na dzua

yathua, onde ala mena awou ma mouwou

mengi, mamaete kwake, nake amwilila kulla

41 mundu ndzaa amavodzya. Indi na mbevo

dzyauma kwa engi, makinena na kanwa mu-

nene makiadzya: Wi mwana wa Mulungu.

Nake amakanya amavata kunena, makiikala

42 mamanie niwe Kilitosi. Indi kukicha, athi

yandu ve kitheka; na makomano mamu-
 manda, mauka vala ai, mamudzyia ndakokile
 kwoo. Indi amea: Ona midzyi ila ingi nima-43
 taye uvoo mutzeo wa utzumbi wa Mulungu,
 kwo undu uu nitumiwe. Atzomethya midzi-44
 kitini ya Galilea.

KILUNGU CHA KATANO.

Yatwika, makomano makimutindika, kwi- 1
 vwa nteto dzya Mulungu nake aungama utee
 wa yiya ya Genedzaleti. Aona ngalawa yili 2
 utee wa yiya, indi akwati ma makuyu ma-
 naumie makithambya malau moo. Na aki- 3
 lika ngalawani imwe, ila inai ya Dzimoni,
 amuvoya amiumye vandu vanini kwa ngu-
 ka; aikala ndi atzomethya makomano kuuma
 ngalawani.

Indi akimina kunena, amwia Dzimoni: 4
 Ambatia mandzini maliku, mukiicha malau
 menu kana mukwate. Kutzungia Dzimoni 5
 aadzya: Bwana munene, utuku wonde twa-
 tethya tidinakwata kindu, indi kwa nteto
 dzyagu nkecha malau. Na makiik' uu ma- 6
 linga mwita wa makuyu, na malau moo ma-
 twika. Mamavenedzya atindanya moo, ala 7
 manai ngalawani ingi, mauke magudzye namo;
 mauka maudzudzya ngalawa dzyonde yili, na-
 dzyo dzyathelela mandzini. Indi Dzimoni Pe- 8
 telo akiona, amuvaluka Yesu mauni akiadzya:
 Umala kwagwa, ni mundu mwene wathe nye,

- 9 ee Bwana. Undu imako imukwatie na onde ala manai nake yulu wa mukwato wa ma-
- 10 kuyu ula makitie, no uu na Yakobo na Yohanne, aana ma Dzebedeo, ala mai atindanya ma Dzimoni. Na Yesu amwia Dzimoni: Eka kukia, kuuma indino ukatwika mukwati wa
- 11 andu. Matwaa ngalawa ngukani maeka itzamu dzyonde makimuvikila.
- 12 Yatwika, akiikala umwe wa midzyi, dzidzya ve mundu nuudzuite muthumuo. Akimwona Yesu, avaluka ndi no uthyu, akimuthethedzya akiadzya: Bwana ukienda
- 13 nutona kundhedzya. Atambaucha kwoko, amukiita akiadzya: Ninkwenda, uthee. Imwe
- 14 muthumuo wauma kwake. Amutavya ndakamutavye mundu, indi uthi uionye kwa mukohani, ukaumye kithangaona kwa kuthea kwagu, to undu Mose nuamulilile kitwike
- 15 ugudzi kwoo. Indi uvoo wake wakula kumanika na mikwili mingi yakomana kana mevwe na mavodzywe niwe kwa mouwou
- 16 moo. Indi athi nika atzalama.
- 17 Yatwika muthena umwe wa matuku atzu atzomethya, na Avalisi na atzomi ma tolati manaikala ndi, ala maumie kulla mudzyi wa Galilea na Yudea na Yelusalemu, na vina wa
- 18 Bwana ni voi wa kuvodzya. Na dzidzya, aume magua na kitanda mundu ula ai ne ikechi. Mamanda kumutwaa ndini mamwiyo
- 19 mbee wake. Na malea kwona vandu va kumutwaila kwa ala makomano, malitza yulu

wa numba makimutheedzya kiangoni na kitanda, kati wa andu mbee wa Yesu.

Nake akiona mwikio woo adzya: Mundu, 20 mawathe magu ukwekewa. Na aoli na Ava-21 lisi maandza kuvindya makiadzya: Utzu nuu, ula anena ung'endu? Nuu atona kumweka mundu wathe, teka Mulungu wi weka? Indi 22 Yesu akimana malilikano moo, kutzungia amea: Muvindidzyata ngooni kwenu? Undu 23 uvuthu ni chau, kwadzya ukwekewa mawathe magu kana kwadzya ukila utambuke? Indi 24 kenda mumane kana Mwana wa mundu e vina kumaeka andu mawathe kuu ndi (amwia mundu we ikechi): Ninkukutavya ukila, otza kitanda chagu uthi numbani kwagu. Imwe 25 okila mbee woo, aotza unamo wake, enuka numbani kwake, akimugatha Mulungu. Na 26 imako yakwata onde, mamugatha Mulungu, maudzwa ni mukio makiadzya: Tuonie maundu umunthi.

Itina ya maundu atzu aumala amudzidzya 27 mwotzi we ilanga, dzitwa yake Levi, akiikala numbani ye ilanga, amwia: Umbikile. Aeka 28 itzamu dzyonde okila amuvikila. Na Levi 29 amutzovedzya chakuya kinene numbani kwake, na yai ikomano inene ya aotzi me ilanga na andu angi, ala maikalile namo chakuyani. Na Avalisi na aoli manena na mithato na 30 aleli make makiadzya: Mukiya na mukiwa na aotzi me ilanga na andu awathe ni ki? Kutzungia Yesu amea: Andu avoo matii vata 31

- 32 na mundu mwe, indi ala awou, ndinedza kwita atzeo, indi awathe, kwa kwalula ngoo.
- 33 Indi moo mamwia: Ni chau aleli ma Yohanne mekuvunga matuku mengi, matzalama, na ala ma Avalisi n'uu, indi ala magu me-
- 34 kuya na mekunwa? Anea: Mukatona kumatavya atindanya ma mwadzya mavunge,
- 35 vala mwadzya e namo? Indi matuku makauka, vala mwadzya akaotzwa kwoo, matuku atzu makavunga.
- 36 Anena namo kwa ngelekanyo: Vatii mundu atila kitemu cha ngua ndzau akitumanya na ngua nguu, na ethwa ek'uu kila cheu chaananga nguu ne ila nguu idiihana
- 37 ne ila yeu. Na vatii mundu nukwikia muvinio mwithi ngutzuni nguu, ethwa nukwikia, muvinio mwithi ukaatua ngutzu nawo uke-
- 38 tika na ngutzu nadzyo dzikaanangika. Indi muvinio mwithi wamanda kwikiwa ngutzuni
- 39 ndzau. Na vatii mundu ula nukunwa muvinio mukuu, amanda ula mwithi, undu nukwadzya: Mukuu niwo mutzeo.

KILUNGU CHA THANDATU.

- 1 Yatwika, muthena wa dzabato wa keli atambuka kati wa miunda, na aleli make matula ithuke, maya makikiitha na ndzaa.
- 2 Indi amwe ma Avalisi mamea: Ni ki mukwika undu, ula ni uthugu kwika na madzabato?
- 3 Kumatzungia Yesu aadzya: Mudinatzomie

undu uu, ula Davidi nuikie, vala ai na ndzaa
mwene na ala mai nake? Undu alika numba 4
ya Mulungu, aotza mikae ya mwiloelo, aya,
na amanenge ala manai nake, ila ididzawa
ni mundu, teka akohani oka? Amatavya, 5
kana Mwana wa mundu ni Bwana na wa
dzabato.

Yatwika, dzabato ungi alika mudzikitini, 6
atzomethya. Vai mundu, kwoko kwake kwa-
ume kunai kwou. Na aoli na Avalisi ma- 7
mwovetzia, maone kana akavodzya muthena
wa dzabato, kenda makite kumuinganidzya.
Indi amana maiotzeo moo, anwia mundu 8
mwene kwoko kwou: Ukila ungame kati.
Nake okila aungama. Indi Yesu amea: Ni- 9
nkumukulya: Kalakala kwa muthena wa
dzabato ni chau, kwika netza kana kwika
nai, kuvitya thaiyu kana kuananga? Ama-10
dzidzya onde ngaliko dzyonde, anwia mu-
ndu: Tambaucha kwoko. Nake ek' uu, na
kwoko kwake kwatzova ta kungi. Indi moo 11
maudzwa ni kilalu manenanya undu maka-
mwika Yesu.

Yatwika, matuku atzu auma akithi kiima 12
kutzalama, achewa utuku wonde akimuvoya
Mulungu. Kukicha ameta aleli make, anuva 13
ikumi na eli ala eta atumi: Dzimoni ula 14
amwita Petelo, na mwinae Andelea, na Ya-
kobo, na Yohanne, Filipino na Batolomeo,
Mateo na Toma, Yakobo wa Alifeo na Dzi-15
moni ula ekwitwa mwene kiwiu, na Yuda 16

wa Yakobo, na Yuda Isikaliote, ula atwika muumbili.

17 Na akitheea namo, aungama vandu mutindini, na mukwili wa aleli make na nguthu nene ya andu ma Yudea yonde na Yelusalemu na mbwani ya Tilo na Dzidoni, ala manauka kumwivwa na kuvodzywa na mou-
18 wou moo. Na ala manamadzywa na mbevo
19 ntzunnu mavodzywa. Na ikomano yonde ma-
20 manda kumutoty, undu vina wauma kwake
20 wa kuvodzya onde. Nake echa metho kwa aleli make akiadzya: Ene matzia inywi ncha, utzumbi wa Mulungu ni wenu.

21 Ene matzia inywi mukwivwa ndzaa indino, makedza kutheka.

22 Ene matzia inywi andu makimumena makimumalya kwoo na makiumanga na kwicha ndza dzitwa yenu te ithugu kwo undu wa Mwana wa mundu.

23 Tanai ngoo muthena utzu mukitulila, undu dzidzyai ituvi yenu ni inene kitutuni; uu niwo aumae moo manekie anabii.

24 Indi yiyai inywi athwii, muotzete tenne mukiakidzyo wenu.

25 Yiyai inywi muudzuite, makedza kwivwa ndzaa. Yiyai inywi mukutheka indino, makedza kwivwa woo na kwiya.

26 Yiyai andu onde makimunenea netza, uu niwo aumae moo mamekie anabii mo uvungu.

27 Indi ninkumutavya inywi mukwivwa: Endai amaitha menu, ikiiai netza ala mekumumena.

athimai ala mamututa, voyai kwa ala me-28
 kumwikia woo. Mundu ula nukukuna itau, 29
 muthengedzye na ingi, na ula amanda ku-
 kuvena ngua ya mwivwiko, mana kumuvata
 kitoneo. Kulla akuvoya munenge, na ula 30
 nukuvena itzamu dzyagu mana kumwandua.
 Na to undu mukumanda kwikiwa na andu, 31
 uu mekai inywi. Ethwa mukumaenda ala 32
 mekumwenda mwina utzeo wa chau? Undu
 na awathe mekumaenda a mamaenda. Na 33
 ethwa mukumeka netza ala mekumwika
 netza mwina utzeo wa chau? Na awathe
 mekwika undu uu. Na ethwa mukumaala, 34
 vala mukutala kunengwe kindu, mwina utzeo
 wa chau? Undu na awathe mekumaala awa-
 the kana matungiwe ula undu.

Indi endai amaitha menu, ikai netza na 35
 kwala mudikaeke kwikia mundu, na ituvi
 yenu ikatwika inene kitutuni, mukatwika
 dzyana dzya ula wi yulu undu nake ni mu-
 tzeo kwa ala matii muvea na kwa andu
 athugu. Twikai andu ma tei, to undu ithe 36
 wenu ena tei. Manai kudzilila nenu mudi- 37
 kadzililwa; manai kugindilila nenu mudika-
 gindililwa, ekai andu nenu mukaekwa. Ne- 38
 nganai nenu mukanengwe, kithimi kitzeo,
 kilate, kithingithye, kila kiudzuite, makamu-
 nenge ntambini kwenu. Undu kithimi mu-
 kuthima nacho nicho mekedza kuthimiwa.

Amatavya ngelekanyo: Kililinda kite me-39
 tho kitonata kutongodzya kililinda kingi?

mundu ula wakite numba muthangani adema
ndainza mutau, nayo yakunwa ni utzi na
imwe yatumbuka na mbaluko ya numba
itzu yai nene.

KILUNGU CHA MONDZA.

Yesu akimina nteto itzu dzyonde matuni 1
ma andu alika Kavenaumi. Indi mundu 2
ndzili ya madzikali ai na ngombo, ula ai
mwou wa kukwa, na ni mundu numwendete.
Indi akiivwa uvoo wa Yesu, atuma kwake 3
atumia ma Ayudi kumuvoya, auke amuvo-
noche ngombo yake. Namu makivika kwa 4
Yesu, mamuvoya muno munene makiadzya:
Nuthyana umwike undu uu, undu nukwenda 5
mbai yaitu na mudzikiti witu nutuakidzie.

Yesu athi namo. Indi nde kwatza na 6
numba, ndzili ya madzikali atuna ananae
kwake akimwia: Bwana, mana kwinama-
dzya, undu ndithyana ulike numbani kwa-
gwa; niwo undu naona ndikauke kwagu 7
nye mwene, indi nena nteto imwe na ngo-
mbo yagwa akavoa. Undu nagwa ni mundu 8
niitwe na andu anene, nina madzikali itina
yagwa, namwia utzu: Enda! nikuthi, no
ungi: Uka! nikuuka, na ngombo yagwa:
Ik'una! nikwika. Indi Yesu akiivwa nteto 9
itzu, amumakia amathyukia mukwili wa
andu mamuvikilite akiadzya: Ninkumutavya,
ona kati wa Idzaeli ndinaona mwikio to uyu.

- 10 Na ala matumiwe makidzyoka malika numba mamwithia ngombo mwou e muvoo.
- 11 Itina ya matuku atzu athi mudzyi ula ukwitwa Naini, na aleli make engi maenda-
- 12 nya nake na mukwili munene. Na akithengelela muvia wa mudzyi, dzidzya, mukwu aumalywa, kimwemwe che inyake, nake aintiwa na ikomano inene ya mudzyi inai nake.
- 13 Bwana akimwona amwivwia woo amwia:
- 14 Eka kwiya. Na akithengelela akwata kilingo na agwii maungama, nake aadzya: Mwa-
- 15 nake, ninkuutavya, ukila! Mukwu okila
- 16 aandza kunena, amunenge inyake. Na vwia wakwata onde, mamugatha Mulungu makiadzya: Munabii munene nuumbukie kwitu
- 17 na Mulungu anedza kwa mbai yake. Na mwadzyo uu yulu wake wathi Yudea yonde na ndee dzyonde.
- 18 Mamunenge Yohanne uvoo utzu wonde
- 19 aleli make. Na Yohanne akiita eli ma aleli make, amatuma kwa Yesu akiadzya: Niwe
- 20 ula nukuuka, kana tumwetele ungi? Maki vika kwake ala aume maadzya: Yohanne mwitii wa mandzi, nututumie kwagu aki nena: Niwe ula nukuuka, kana tumwetele ungi?
- 21 Na ivinda yu avodzya engi kwa mouwona na manamadzyo na mbevo nthugu, na ililinda
- 22 nda dzingi aminenge kwona. Na Yesu amea Endai mukamutavye Yohanne maundu nimu kwona na kwivwa: ililinda dzikwona, and

me ikechi mekutambuka, andu ma muthu-
muo mekuthedzywa, mate matu mekwivwa,
akwu madzyuchwa, ncha matavywa uvoo
mutzeo. Na mwene matzia niwe, ula nda-23
thatywa ninye. Indi atumi ma Yohanne vala 24
maendie, Yesu aandza kunenea nguthu yulu
wa Yohanne: Munaumalile nika kudzidzya
chau? Mwangi ula ukuthingithywa ni ngu-
tani? Indi munaendie kudzidzya chau? Mu-25
ndu nuivwikite ngua mbuu? Dzidzyai, ala
mena ngua ntanu maikala na matzia, me
numba dzya matzumbi. Indi munaendie ku-26
dzidzya chau? Munabii? Ni vwo, ninkumu-
tavya, ula nukuvita munabii. Utzu niwe ula 27
nuolilwe: Dzidzya ninkutuma ngombo yagwa
mbee wo uthyu wagu, ula akatzovya ndzia
yagu mbee wagu. Undu ninkumutavya, wa 28
ala madzyaiwe ni aka, munabii munene kwi
Yohanne, mwitii wa mandzi, kutiingwa, indi
ula munini ndini ya utzumbi wa Mulungu,
ni munene kutewe.

Na ikomano yonde ila yamwivwa na aotzi 29
me ilanga mamunenge Mulungu ucheli, ma-
kithi kwitiwa mandzi ni Yohanne. Indi Ava-30
lisi na atzomi ma tolati maananga mwoanyo
wa Mulungu yulu woo makilea kwitiwa
mandzi niwe. Na Bwana aadzya: Haya, 31
nkaelekanya nau andu ma kidzyawa kii na
mekutithi' o? Mekutithia dzyana ila dzikwi-32
kala thome, dzikiitana dzikiadzya: Timu-
vuvie ndzumali mwalea kutulila, tunaina

- 33 wathi wa kiiyo mwalea kwiya. Undu Yo-
 hanne, mwitii wa mandzi, nuukie, alea kuya
 mukae, alea kugunda muvinio, nenu mu-
 34 kwadzya: Ena kilalu. Mwana wa mundu
 auka akiya na akinwa, nenu mukwadzya:
 Mundu mutonu na mutoni, munanae wa
 35 aotzi me ilanga na andu awathe. Na wui
 wanengwe ucheli na aana mawo onde.
- 36 Indi umwe wa Avalisi amuvoya aye nake,
 nake alika numba ya Muvalisi aikala ndi.
 37 Na dzidzya, mundu muka umwe nduani ino,
 ula ai mwathe, akimana nuikalile numba ya
 Muvalisi, aete wongolo wa mauta me mutaa.
- 38 Na akiungama itina mauni kwake na akiiya,
 aandza kumuvolotangilya methoi mauni kwa-
 ke akiidzya na ndzwii dzya mutwe wake,
 39 aonga mau make amavaka mauta. Indi ula
 Muvalisi, ula numwitie akion' uu, anena kwa-
 ke ngooni: Kitha utzu ni munabii, kitha nu-
 mana, nuu muka utzu, na undu atilli, ula
 numukiita, undu ni mwathe.
- 40 Kutzungia Yesu amwia: Dzimoni, nina
 kaundu ka kukutavya. Nake aadzya: Mutai,
 41 nena! Mwangiwa ai na andu eli ma mathii,
 umwe e thii nake wa denali maana atano.
 42 ungi wa miongo itano. Na makiikala matii
 kindu cha kumwiva, amaeka onde eli. Ta-
 vanya, eiva wa atzu akamwenda mumo?
- 43 Kutzungia Dzimoni aadzya: Ninkwadzya ula
 numunengie itzamu ila dzingi. Nake amwia:
 44 Unadzilila kalakala. Na akimuthyukia mu-

ndu muka, amwia Dzimoni: Nukwona mu-
 ndu muka utzu? Ninauka kwagu numba,
 ndunengie mandzi ma mau magwa, uyu avo-
 lotangilya methoi mauni kwagwa aviaiya na
 ndzwii dzyake. Ndunammumuna, nake uyu 45
 kuuna vala nilikile numba, ndaekie kumu-
 muna mau magwa. Ndunambaka mutwe 46
 mauta, indi uyu nuvakie na mauta me mu-
 taa mau magwa. Kwo undu uu ninkuku-47
 tavya, nuekewe mawathe make mengi, undu
 nukalile na wende mwingi, indi ula nuekewe
 undu unini nake e wende munini. Amwia: 48
 Nuekewe mawathe magu. Na ala maikalile 49
 nake chakuyani maandza kuvindya: Uyu
 nuu, ula nueka na mawathe? Indi amwia 50
 mundu muka: Mwikio wagu nukwokolile,
 enda no uvoo.

KILUNGU CHA NANA.

Itina ya matuku atzu atambuka midzyi 1
 na midzyi na ndua na ndua, akitzomethya
 na kutavanya uvoo mutzeo wa utzumbi wa
 Mulungu, na ala ikumi na eli mai nake. Na 2
 andu aka anini, ala mavoidzywe kwa mbevo
 nthugu na mouwou, Malia ula aitwa Magi-
 dalene, ula nuvinguiwe mbevo mondza, na 3
 Yohanna, muka wa Kusa, muniavala wa
 Elode, na Dzusanna na angi engi, ala ma-
 mutethidzie na mali yoo.

Indi nguthu nene ikikomana, na andu 4

- makithi kwake kwa midzyi yonde, anena
 5 kwa ngelekanyo. Mundu muvandi auma
 kuvanda mbeu yake. Na akivanda, inwa
 dzyavaluka ndziani dzyakinangwa, na nun
 6 dzya kitutuni dzyaya. Ingi dzyavaluka iviani
 7 na ikimea yoma, yalea kwona kimeu. Ing
 dzyavaluka kati wa mivwa, na mivwa yame:
 8 vamwe nadzyo, yadziita. Ingi dzyavaluka
 muthangani mutzeo, dzyamea, dzyadzya:
 imwe iana. Akiadzy'uu anena: Mwene matu
 ma kwivwa ewwe.
- 9 Mamukulya aleli make makiadzya: Ngele
 10 kanyo ii ni chau? Nake aadzya: Inywi mu
 nengiwe kumana ndzama dzya utzumbi wa
 Mulungu, indi angi na ngelekanyo, kenda
 makiona madikaone na makiivwa madika-
 11 mane. Indi niyo ngelekanyo: Mbeu ni nteto
 12 ya Mulungu. Ala ma ndziani ni ala mekwiv
 vwa, itina Dzatani auka, aumya nteto ngoon
 13 kwoo, madikedze kwikia na kwokoka. Ind
 ala me iviani nimo ala makiivwa mekwitikil
 nteto makitana ngoo, namo matii mui, nimo
 ala mekwikia vandu vanini na matuku ma
 14 mwelyo mekwalyukanga. Indi ila ivalukile
 mivwani nimo ala mekwivwa na mekuthi
 makiitwa na mavindidzyo na mali na ma-
 tzeo ma thaiyu uu na madivicha kidzyawa
 15 Indi ila i muthangani mutzeo nimo ala
 makiivwa na ngoo ntzovye na ntzeo, me-
 kukwata nteto madzyaa kidzyawa na kuu
 midzya.

Indi vatii mundu ula nukwatya taa ami-16
otza akigunika na nungu, kana akiikia itheo
wa kitanda, indi nukwikia mwilikoni, kana
ala mekulika maone cheeni. Undu vatii undu 17
nuvithitwe, ula udakaumbuka, na vatii ndza-
ma ila idikamanika na kwivwiwa. Dzidzyai 18
indi, undu mukwivwa; undu ula wi kindu,
uyu akanengwe, na ula ndai, akavenwa na
kila waiotzea ukwete.

Mamwokea inyake na aanainya make na 19
maaiva ni kuvika kwake kwa ikomano. Ata-20
vywa: Inya wagu na aananukwe magu ma
unchi ndza, mamanda makuone. Kutzungia 21
amea: Mwaitu na aanaya magwa ni ala me-
kwivwa nteto ya Mulungu na mamiika.

Yatwika, matuku atzu muthena umwe 22
alika ngalawani na aleli make, amea: Tithi
mwingo wa yiya; mathi. Indi makithi 23
akomma, na ngutani nene yathee yiyani,
matava mandzi mwita, maikala mwidzyoni.
Mamuthengelela mamwamucha makiadzya: 24
Bwana munene, Bwana munene, nitukwa-
nangika. Nake okila, akanya ngutani na
ndunda dzya mandzi; dzyaeka na kwaua.
Nake amea: Wiiwa mwikio wenu? Indi 25
makia mamaka makiadzya: Nuu indi uyu,
kana nuamulila na ngutani na mandzi namo
mamwivwa?

Mavika na ngalawa ndi ya Agadala, ila 26
ing'ethanie na Galilea. Na akiitheea ngala-27
wani akikina muthanga akomana na mundu

wa ula mudzyi ena mbevo na ndanekia ngu matuku mengi na ndenaikala numba, in
28mbiani. Indi akimwona Yesu, aua mbu ak valuka ndi mbee wake anena na kany munene: Nina chau nagu, Yesu, Mwana w Mulungu ula e yulu muno? Ninkuuvoy ndukannamadzye.

29 Undu nuamulilile mbevo ntzunnu, iuma kwa mundu, undu matuku mengi numun maidzie, undu nuvingiwe chumbani aovety ni minoo na ikongo, nake atula itzamu i aoviwe nadzyo, atwawa ni mbevo kitheka
30 Yesu anukulya akiadzya: Dzitwa yagu chau? Amwia: Legioni; undu mbevo dzin
31 ilikile mundu. Nadzyo dzyamuvoya nd
32 kaamule dzithi mulikoni. Indi vai nguti ya nguwe vala vandu dzikiithya kiima mamuvoya amanenge nteto kulika itz
33 Amanenge nteto. Na mbevo dzyauma kw ula mundu dzikilika nguwe, nayo nguti yavutha na utee wa kiima yiyani ndini, y
34 kwa. Indi aithi makiona maundu atzu n kia matavanya uvo mudzyini na miunda
35 Indi andu maumala kudzidzya undu wikiv mauka kwa Yesu, maona mundu ula u umiwe ni mbevo atilli ndi mauni kwa Ye nuivwikite ngua na e maakili, makwatwa
36 vwia. Indi ala maonie, undu mwene mbe
37 uvoidzywe, mamatavya. Na mukwili wone wa ndi yonde ya Agadala mamuvoya, au kwoo, undu vwia munene numakwatie. Na

alika ngalawani aalyuka. Indi ula mundu³⁸
ume, ula nuuniwe ni mbevo, amuvoya aikale
nake. Indi Yesu amwinucha akiadzya: Dzyo-³⁹
ka numbani kwagu ukatavanye maundu ma-
nene Mulungu unakwikie. Nake athi akita-
vanya mudzyi wonde maundu manene Yesu
unamwikie.

Yatwika, Yesu akidzyoka, ikomano ma-⁴⁰
mugungula, undu onde mai makimwetela.

Na dzidzya, mundu auka, dzitwa yake⁴¹
Yailo, nake ai munene wa mudzikiti, avaluka
mauni kwa Yesu amuvoya, auke numbani
kwake, undu ai na mwitu wa kimwemwe⁴²
wa miaka te ikumi ne eli nake ai akikwa.
Indi akithi andu mamutindika.

Na mundu muka ula aumya ndhakame⁴³
miaka ikumi ne ili, aanangie kwa andu awe
itzamu dzyake dzyonde na ndenatona kuvo-
dzywa ni umwe, auka kwa itina, akitotya⁴⁴
nendze dzya ngua yake, na imwe ndhakame
yaeka kuuma.

Yesu aadzya: Nuu unkwatie? Indi onde⁴⁵
makikaya, Petelo na ala mai nake mamwia:
Bwana munene, mukwili wa andu makutindi-
ka makuluta, nagu wadzya: Nuu unkwatie?
Indi Yesu aadzya: Ve mundu nunkwatie,⁴⁶
undu mwene ninamana, vina ukiuma kwa-
gwa. Indi mundu muka akiona kana ndena-⁴⁷
vithwa, auka atelemete, avaluka mbee wake,
atavanya mbee wa andu onde, undu wa chau
numukwatie no undu avoie imwe.

- 48 Nake amwia: Mwitu wagwa, mwikio wagu unakwokola, uthi no uvoo.
- 49 Akilli akinena, auka mundu wa numba ya munene wa mudzikiti amwia: Mwitu wagu nunakwie, eka kumunodzya mutai.
- 50 Indi Yesu akiivwa amwia: Eka kukia, ikia
- 51 tu na akaokoka. Na akivika numba ndamweka mundu kulika, teka Petelo na Yohanne na Yakobo ne ithe wa kaana ne
- 52 inyake. Indi onde maiya mamuthetha. Nake amea: Manai kwiya, ndenakwie, nukomete.
- 53 Mamutheka makimana nunakwie.
- 54 Nake aumalya onde amukwata kwoko anena
- 55 akiadzya: Mwitu, ukila! Na loho wake wadzyoka, okila imwe, nake aadzya mamu-
- 56 nenge chakuya. Mamaka muno atumia make. indi amatavya, madikamutavye mundu undu nutwikie.

KILUNGU CHA KENDA.

- 1 Ameta ala ikumi na eli amanenge vira na mani yulu wa mbevo dzyonde na kuvodzya mouvou. Amatuma kutavany utzumbi wa Mulungu na kuvodzya awou.
- 2 Amea: Manai kuthi na kindu cha ndzia. ndata kana ngutzu kana mukae kana mbedza
- 3 na ndakathi mundu na ngua yili. Na numba vala mukalika, vou ikalai, na mukiuma
- 4 vou kwatai ndzia. Na kulla andu ala mulea kumwathidzya, mukiumala mudzyi u

lingithyai ukungu kwa mau menu kwa
gudzi yulu woo. Namo mauma matambuka 6
ndua na ndua makitavya uvoa mutzeo na
makivodzya kulla kuntu.

Indi tzumbi Elode evwa uvoa wa maundu 7
nde ala mekiwe, athangaa undu amwe maa-
zya: Yohanne nudzyukie akwuni; na angi: 8
Mlia nukenie; na angi: Umwe wa anabii ma-
eme nudzyukie. Indi Elode aadzya: Yo- 9
hanne ninamutula mutwe, indi utzu nuu,
ala nimwivwia maundu ta atzu? Amanda
amwona.

Na atumi makidzyoka mamutavya maundu 10
la maneka. Nake amaotza athi namo kwa
dzama ngaliko ya mudzyi ula ukwitwa
letsaida. Na nguthu dzya andu makimana 11
namuvikila. Ametikila amatavya uvoa wa
tzumbi wa Mulungu, na ala mamanda ku-
odzywa amavodzya. Indi dzua yathi ku-12
hua, na ala ikumi na eli mathi kwake
namwia: Inucha nguthu, kana mathi midzyi
la i utuini na miundani, maathie maone
kindu cha kuya, undu vou tii ni nika. Nake 13
amea: Manengai chakuya inywi! Maadzya:
Miti kindu, teka mikae itano na makuyu
li, ethwa tidithi kuua chakuya kwa andu
tzu onde. Indi vai 'aume vandu va maana 14
miongo itano. Amea aleli make: Dzililai
ndu meikale nguthu miongo itano, miongo
itano. Namo mek' uu maikalya ndi onde. 15
ndi aotza mikae ila itano na ala makuyu 16

eli, adzidzya yulu kitutuni, aathima, atilanya.
17 amanenge aleli manengelelye nguthu. Name
maya, mavuna onde, mavakuwa matialye
moo dzyondo ikumi na yili.

18 Yatwika, akiikala e weka akitzalama aleli
mai nake, amakulya akiadzya: Nguthu maa-
19 dzya ni ny' o? Mamutzungia makiadzya: Yo-
hanne, mwitii wa mandzi, indi angi: Elia; na
angi: Umwe wa anabii ma tenne nudzyukie
20 Amea: Indi inywi mukwadzya niny' o? Indi
Petelo amutzungia akiadzya: Niwe Kilitosi wa
21 Mulungu. Nake amatidzia amaamulila madi-
22 kamutavye mundu undu uu, na aadzya: N
undu wa Mwana wa mundu kunamaa kwa
maundu mengi na kulewa na atumia na
akohani anene na aoli, na kuuawa na ku-
dzyuchwa muthena wa katatu.

23 Indi amea onde: Ethwa mundu amanda
kumbikila elee mwene, ague mukelanyo wake
24 muthena na muthena, ambaatie. Undu ula
amanda kuvonya thaiyu wake akaudzya, indi
ula nukuudzya thaiyu wake kwo undu wa-
25 gwa utzu akauvonya. Undu mundu eni
utandithi wa chau akitandithya ndi yond
aiananga mwene kana ekukituka mwene.
26 Undu ula nukwivwa ndhonni dzya nye kane
dzya nteto dzyagwa, uyu Mwana wa mundu
akevwa ndhonni dzyake akiuka kwa unen
27 wake na we ithe na wa alaika atheu. Indi
ni vwo ninkumutavya, ve amwe kati w
ala mekuungama vou, ala madakatzani.

kikwu muvaka maone utzumbi wa Mungu.

Indi yatwika, itina ya nteto itzu, vandu 28 va matuku nana, aotza nake Petelo na Yohanne na Yakobo, athi kiimani kutzalama. Na akiikala atzalama, uthyu wake waalyuka 29 na ngua yake yatwika ndzau tze ikithea. Na dzidzya, aume eli matzungiana nake, ala 30 mai Mose na Elia, ala makena na unene 31 manena muminukilyo wake ula athi kuvikidzya Yelusalemu. Indi Petelo na ala mai 32 nake makwatiwe ni too; indi makivinduka maona unene wake na ala aume eli makiungama kwake. Na atzu makitanidzya nake, 33 Petelo amwia Yesu: Bwana munene, ni utzeo undu tii vaa, tukaaka tutzumba tutatu, kamwe kagu, kamwe ka Mose na kamwe ka Elia; na ndamana undu nukwadzya. Na 34 akinen' uu itu yaikala yamekia munyi, indi makia, atzu makilika ituni. Na kanwa wauma 35 ituni ukiamba: Utzu ni mwanagwa mwende, uyu mwithikidzyei. Na ula kanwa ukiamba 36 Yesu aonwa weka. Namo makilya na madimutavya mundu matuku ayu undu maonie.

Yatwika, keoko chake makitheea kiimani 37 akomana na mukwili munene. Na dzidzya, 38 mundu mume wa mukwili anena na kanwa mutulu akiadzya: Mutai, ninkukuvoya umudzidzye mwanagwa, undu ni kimwemwe chagwa. Na dzidzya, mbevo yamukwata na 39 muwe aiya, yamugudzya, uta ukiitika, yamu-

- 40 kimanga na yauma kwake ni vina. Nagwa
 ninavoya aleli magu mamiuanye malea ku-
 41 dzomoa. Kutzungia Yesu aadzya: Ee mbai
 idiikia na ila inamila, muvaka va niikale
 nenu na kuumidzya kwenu? Ete mwana
 42 wagu vaa. Na akithengelela, ila mbevo
 yamwalya yamugudzya. Indi Yesu akanya
 mbevo ntzunu avodzya mwana amunenge
 43 ithe wake. Indi onde matzeng'a kwa unene
 wa Mulungu. Indi onde makimaka kwa
 maundu onde Yesu nuikie, amea aleli make:
 44 Ikiiai nteto itzu matuni menu: Mwana wa
 mundu ekilli kwikiwa mokoni ma andu.
 45 Namo malea kumana chuo kii na kinai
 ndhimo namo ona madiidzi cho. Matzema
 kumukulya nteto itzu.
- 46 Na ililikano yokila kati woo, munene kwoo
 47 ni wiiku? Indi Yesu akimana ililikano ya
 ngoo dzyoo, aotza kaana akaunganya kwake,
 48 amea: Ula nukwatzia kaana kaa kwa dzitwa
 yagwa numbatzia nye, na ula numbatzia nu-
 mwatzia ula nuntumie. Undu ula ni munini
 kwenu onde, uyu ni munene.
- 49 Indi Yohanne atzungia akiadzya: Bwana
 munene, tuonie umwe, ula aumalya mbevo
 kwa dzitwa yagu twamuvata, undu ndena-
 50 vikilana naitu. Indi Yesu amwia: Ekai
 kuvatana, undu ula nde yulu wenu, utzu
 ni ngalili yenu.
- 51 Yatwika, matuku ma kulitzywa kwake
 makimanda kuvika aelekelya uthyu wake

Yohisalemu, atuma akuu mbee wake. Mathi 52
makithoka mudzyi wa Dzamalia kana ma-
mamandie vandu va kulika. Namo malea 53
kumwatzia, undu uthyu wake nueleketie
Yohisalemu. Indi aleli make Yakobo na 54
Yohanne makiona, maadzya: Bwana, wama-
nda tunene mwaki uvaluke kitutuni uma-
nange, to undu Elia wikite?

Indi athyuka amakanya akiadzya: Mudi-55
mana mwi wa loho wiiku? Undu Mwana 56
wa mundu ndenauka kwananga loho dzya
andu indi kudziokola. Mathi ndua ingi.

Na makithi makitambuka na ndzia, umwe 57
amwia: Nkakwaatia kulla vandu vala ukathi,
Bwana. Yesu amwia: Mbiwa dzii maima 58
na nuni dzya kitutu dzii dyuu, indi Mwana
wa mundu nde vandu va kumanya mutwe
wake.

Indi amwia ungi: Mbaatie! Nake aadzya: 59
Bwana, nenge nteto niambe kuthi kuthika
adza wagwa. Indi Yesu amwia: Eka akwu 60
mathike akwu moo, indi we uthi ukatae
utzumbi wa Mulungu.

Na ungi amwia: Nkakwaatia, Bwana, indi 61
amba kunenge nteto kutianya uvoo na andu
ma numba yagwa. Indi Yesu amwia: Mu-62
ndu ula anekia kwoko yembeni ya ng'ombe
adzidzya itina, utzu ti mundu wa utzumbi
wa Mulungu.

KILUNGU CHE IKUMI.

- 1 Itina ya maundu atzu Bwana aungamya
na angi, andu miongo mondza, amatuma
eli, eli mbee wake kulla mudzyi na kulla
2ndua vala amanda kuuka mwene. Ameer:
Nketha ni nene, indi athukumi ni anini.
Muvoyai indi Bwana wa nketha atume
3athukumi nkethani kwake. Endai! dzidzyai,
ninkumutuma ta malondu kati wa ndzui.
4Ekai kugua kavolo kana ngutzu kana iatu.
5manai kukethya mundu ndziani. Indi mu-
kithoka numba, ambai kwadzya: Uvoo nu-
6mba itzu! Na ethwa ve kaana ka uvoo vou-
uvoo wenu ukeikala yulu wake, kana tiwo
7ukamudzyokea kwenu. Indi numbani ine
ikalai, mukiya na mukiwa na ene, undu
muthukumi nuthyana ituvi yake. Manai
8kwiyuka numba na numba. Na mukithoka
mudzyi na andu mamwatzia yai kila mu-
9nanengwe, vodzyai awou vuvu na meai
Utzumbi wa Mulungu numuthengelelile.
10 Indi mukithoka mudzyi na madimwatzia
11umalai na ndzia dzyake na nenai: Ona uku-
ngu ula nukwatie mau maitu wa mudzyi
wenu nituviaiya kwenu, indi uu mumano
kana utzumbi wa Mulungu nuthengelele.
12Indi ninkumutavya, Dzodomo udikanama
muthena uya ta mudzyi uu.
13 Yiyai we Koladzini, yiyai we Betsaida

undu kitha kati wa Tilo na Dzidoni mane-
kiwe maundu manene ala manekiwe kwenu,
kitha ova mevwie woo kwa mawathe moo
makiikala maguniani na muuni. Indi na 14
Tilo na Dzidoni idikanamaa tenu ikwanini.

Nagu Kavenaumi unatula muvaka kitu-15
tuni, muvaka akwuni ukavaluchwa. Ula 16
numwivwa inywi ambivwa nye, na ula nu-
mulea inywi andea nye; indi ula nundea
nukumulea ula nuntumie.

Indi ala miongo mondza madzyoka, ma-17
kitana ngoo, makiadzya: Bwana, ona mbevo
dzikutwivwa kwa dzitwa yagu. Indi amea: 18
Nionie Dzatani ta utidzi kuvaluka kitutuni.
Dzidzyai, nimunengie vina kukina yulu wa 19
ntzoka ne ing'auvi na yulu wa vina wonde
wa mumaita, na vatii kindu kikamwika nai.
Indi mudikatane ngoo kwa kwikala mbevo 20
dzikumwivwa, indi tanai ngvo, undu madzi-
twa menu maoletwe kitutuni.

Na ivinda yu Yesu evwa muyo kwa Loho 21
Mutheu na aadzya: Ninkukutaiya, adza,
Bwana wa kitutu na ndi kana unavitha
maundu aya mbee wa oi na ene maakili,
unatuumbuia twana tutzanga. Ni vwo, adza,
uu unai mwailo wagu. Dzyonde ninengiwe 22
ni adza wagwa, na vatii mundu amana
mwana, teka adza, kana adza, teka mwana
na mundu, ula mwana akamuumbuia.

Athyukia aleli make oka aadzya: Ene 23
matzia ni metho a mekwona undu inywi

- 24 mukwona. Undu ninkumutavya, anabii engi
na matzumbi manamanda kwona undu inywi
mukwona na madinaona na kwivwa undu
inywi mukwivwa na madinevwa.
- 25 Na dzidzya, mutai umwe wa tolati okila
amutata akiadzya: Mutai, niikata kana ni-
26 kite thaiyu wa ova? Amwia: Kati wa tolati
27 unaolwata? watzomata? Nake akimutzungia
aadzya: Umwende Bwana Mulungu wagu
kwa ngoo yagu yonde na kwa loho wagu
wonde na kwa vina wagu wonde na kwa
kililikano chagu chonde, na mutui wagu
28 tagu mwene. Amwia: Unatzungia kalakala,
29 ik' uu nagu ukaona thaiyu. Indi akimanda
kwinenge ucheli mwene amwia Yesu: Na
mutui wagwa nuu?
- 30 Yesu amutzungia akiadzya: Mundu umwe
auma Yelusalemu akitheea Yeliko, avaluka
kati wa mbuta, namo mamuumya ngua,
mamukuna mamutia na malilita ma kukwa
31 na mathi. Kwa mbanga mukohani umwe
athea na ndzia itzu, amwona mundu, avita
32 na utee. Uu auka na Mulevi, avika vala
33 vandu, amwona, avita na utee. Indi Mu-
dzamalia umwe, muchalo, auka vala wai,
34 amwona, akita tei. Amwendea, amwovea
mouteme make, akiikia mauta na muvinio,
amuvakia yulu wa namnu yake, amutwaa
35 numba ya aeni, amwatzia. Keoko chake
aumya denali yili akimunenge mwithudzi
amwia: Mwatzie mundu na kila ukavitucha

nkakutungia niki aluka. Wiiku wa atzu atatu, 36
wadzya anatwika mutui wa ula nuvalukile
kati wa mbuta? Aadzya: Ula anamwika 37
tei. Yesu amwia: Enda indi na ik' uu!

Yatwika, makitambuka, alika ndua inwe 38
na mundu muka, dzitwa yake Mata, amwa-
tzia numbani kwake. Nake ena mwananu-39
kwe wa mwitu, ekwitwa Malia, ula aikala
mauni kwa Yesu akimwivwa nteto. Indi 40
Mata adzyiwa ni mawia mengi ma kumwi-
via. Athengelela akiadzya: Bwana nduona
nai, kana mwananukwe wagwa andekanidzya
nitethye nyoka? Umwie indi antethye. Indi 41
Bwana amutzungia amwia: Mata, Mata, nu-
kwimakia na nukwinamadzya. Indi undu 42
unwe ni wa vata. Malia nunuvie ivungu
itzeo, ila idikaotzwa kwake.

KILUNGU CHE IKUMI NA IMWE.

Yatwika, akiikala vandu akitzalama, aki- 1
mina umwe wa aleli make amwia: Bwana
utumanidzie kutzalama to undu na Yohanne
anatzomethya aleli make.

Amea: Mukitzalama, adzyai: Adza waitu 2
wa kitutuni, dzitwa yagu ithedzywe, utzumbi
wagu uuke, umandhi wagu wiikwe ta kitu-
tuni na kati wa ndi. Utunenge kulla mu- 3
thena kandu kaitu ka muthena wako. Na 4
utueke mawathe maitu to undu na ithyi
nitukweka kulla mundu e tummu naitu.

Na ndakatatwae mweyoni, ma uakokera
kwo uthugu.

- 5 Amea: Nuw kwenu akeikala e munanae
akathi kwake utuku kati amwia: Munanawa,
6 gumbale mikae itatu, munanawa nuukie kwa-
gwa akiuma ndziani, nagwa ntii kindu cha
7 kumwivia; na uya ndini amutzungia akia-
dzya: Eka kumbikia kinamadzyo, yiyi ivi-
ngiwe tenne na dzyana dzyagwa dzi kwa-
gwa umamoni, nditona kuukila kukunenge?
8 Ninkumutavya, ethwa ndakokila kumunenge
kwa kwikala ni munanae, kwa mikaiyo yake
akokila akamunenge kwa vata wake undu
wiana.
- 9 Nagwa ninkumutavya: Voyai na muka-
nengwe, mandai na mukaona, komangai na
10 mukavinguiwa. Undu kulla nukuvoya nu-
nengwe, na ula amanda nukwona na ula
nukukomanga nukuvinguiwa.
- 11 Indi eiva ithe kwenu mwana akimuvoya
mukae akamunenge ivia, kana ikuyu, aka-
12 munenge ntzoka vandu ve ikuyu? Kana
akimuvoya itumbi akamunenge king'auvi?
13 Inywi indi, andu athugu, mukiidzi kumane-
nge aana menu itzamu itzeo, ndakathonoka
muno ithe wa kitutuni kunenge Loho Mu-
theu ala mekuwitia?
- 14 Nake aumalya mbevo nayo yai kimumu.
Indi ila mbevo ikiuma kimumu anena. Na
15 nguthu dzya andu mamaka. Indi amwe
moo maadzya: Ni Belidzebuli, tzumbi wa

mbevo aumalya mbevo. Angi mamwelya 16
mamanda ngelekanyo ya kitutuni kwake.

Indi mwene akimana malilikano moo amea: 17
Kulla utzumbi ukithuana ndini yake watu-
lika na numba yavalukanila ne ingi. Na 18
Dzatani akithuana nake mwene, utzumbi
wake ukeikalata? undu mukwadzya, kwa
Belidzebuli ninkuumalya mbevo. Indi ethwa 19
na Belidzebuli ninkuumalya mbevo, dzyana
dzyenu dzikumalya nau? Kwo undu uu
moo makatwika adzili menu. Indi ethwa 20
kwa chaa cha Mulungu ninkuumalya mbevo
kitha utzumbi wa Mulungu nuukite kwenu.

Mwene vina ula nuikite miyo yake ya 21
kau akidzuvia mudzyi wake, itzamu dzyake
dzikwikala no uvoo. Indi ula nukumugilya 22
vina akimwendea amuthina amuvena miyo
ya kau ila ikunung'endea akiaa itzamu
dzyake. Ula nde nagwa e yulu wagwa na 23
ula ndakollanya nagwa nukunalilicha. Mbe- 24
vo ntzunnu ikiuma kwa mundu, yatambuka
vandu vate mandzi, ikimanda kithumuo,
yalea kwona yadzya: Nkadzyoka numba
yagwa vala niemie. Na ikiuka yaona ina- 25
vialitwe yatanwa. Nivo ikuthi ikiotza mbevo 26
ingi mondza, ithugu kute mwene na dzya-
lika dzyaikala kuu, na muminukilyo wa mu-
ndu uyu ukatwika muthugu kute mwandzo.

Yatwika, akinen' uu mundu muka umwe 27
okilya wadzya ikomanoni amwia: Ya nda-
nya ivu ila yakuguie na nondo ila wongie.

- 28 Indi mwene aadzya: Ni vwo, ene matzia nimo ala mekwivwa nteto dzya Mulungu na madzidzuvia.
- 29 Indi ikomano ikineneva aandza kwadzya: Idzyawa ii ni idzyawa ithugu, ikumanda ngelekanyo na idikanengwe ngelekanyo, teka
- 30 ngelekanyo ya Yona. Undu ta Yona nutwikie ngelekanyo kwa Anineve, uu na Mwana
- 31 wa mundu akatwika kwa idzyawa ii. Tzumbi muka wa muchamoni we itheo wa dzua akokila ikwanini na aume ma idzyawa itzu akamadzilila, undu nuukie akiuma kitulu chandi kwithikidzya wui wa Dzalomo na dzidzya vaa ve undu wa kumuvita Dzalomo.
- 32 Aume ma Nineve makaungama ikwanini na idzyawa itzu makamadzilila, undu manaalula ngoo kwa mutavanyo wa Yona, na dzidzya undu wa kumuvita Yona wi vaa.
- 33 Vatii mundu ula nukwatya taa amiiya vandu vavithe kana itheo wa ngundza, indi mwilikonni, kenda ala mekulika maone
- 34 cheeni. Umui wa mwii ni itho. Vala itho yagu i Kalakala na mwii wagu wonde wi cheeni, indi ethwa ni ithugu na mwii wagu
- 35 wi kivindu. Dzidzya indi, kenda cheeni
- 36 ndini yagu kidikatwike kivindu. Ethwa indi mwii wagu wonde wi cheeni na utii vandu ve kivindu ukeikala wi cheeni kwonde, to undu taa na cheeni chawo nukumulika.
- 37 Indi akilli akinena Muvalisi umwe amwita etwete kwake. Alike kwake aikala ndi.

Indi Muvalisi aona na kumaka kana nda-38
 thambie mbee wa kuya. Indi Bwana amwia:39
 Nuene, inywi Avalisi mukuthambya kikombe
 na ndzele kwa ndza, indi ndini muudzuite
 muvutano na wai. Inywi atumanu, ula wo-40
 mbie cha ndza ndaumbie na kila ki ndini?
 Indi nenganai kila ki ndini munenge ncha41
 na dzidzyai dzyonde dzikatwika itheu kwenu.
 Indi yiyai inywi Avalisi, undu mukumya42
 ilanga ya kakuluviti na koo na nuni dzyo-
 nde mukieka ucheli na chendo cha Mulungu.
 Uu wamanda kwikwa, vala undu ungi udi-
 naekwa. Yiyai inywi, undu mwi ta mbia43
 ila idamanika, vala andu mekutambuka yulu
 na madiidzi. Indi mutai wa tolati akitzungia45
 amwia: Mutai ukinen' uu watuumanga naitu.
 Nake aadzya: Na inywi atai ma tolati, yiyai,46
 undu mukumavakia andu miiyo ila idatoneka
 na inywi ene mudikiita miiyo itzu na chaa
 kimwe chenu. Yiyai inywi, undu mukwaka47
 mbia dzya anabii, indi ni aithe menu ala
 manamoaa. Uu mwi ngudzi na mukwitikila48
 mawia ma aithe menu, undu moo manamoaa,
 indi inywi mukwaka mbia dzyoo. Kwo undu49
 uu na wui wa Mulungu nunenie: Nkatuma
 kwoo anabii na atumi na makooa amwe na
 kumaluncha, kenda mbai itzu ianduwe ndha-50
 kame ya anabii onde, ila inetiwe ndi kuuma
 vala ndi yombiwe, kuuma ndhakame ya Abeli51
 movaka ndhakame ya Dzakalia, ula unoaiwe
 kati wa mathibau na numba; ni vwo ninku-

52 mutavya ikaanduwa kwa mbai ino. Yiyai inywi atai ma tolati, undu muotzie muvunguo wa kimani, inywi ene mudinalika na 53 mwadzyia ala maendie kulika. Na akiumala vou aoli na Avalisi maandza kumuovetzia makimukulya maundu, makiova kana makwate undu umwe wa kanwa wake.

KILUNGU CHE IKUMI NA ELI.

- 1 Akinena maundu aya maana na maana maumbana vou ona makinangana, nake aandza kumatavya aleli make: Undu wa mbee idzuviai kwa kilungo cha Avalisi, niwo uke- 2 ngi. Indi kutiingwa undu uvithe ula udakaambulwa no undu udedzikiwe ula udaka- 3 kamanika. Kwo undu uu kila mukunena kivinduni kikevwa cheenini na kila muaidzie kutuni matutuni kikatavanywa dzyalani dzya numba.
- 4 Indi ninkumutavya ananae magwa: Manai kukia ala mekuuua mwii na itina ma- 5 ditona kwika undu ungi. Indi nkamwonya ula mukie: kiai uya ula itina ya kuuua e vina kwicha geena; ni vwo ninkumutavya, utzu mukiai.
- 6 Tudzuni tutano tuditewa ni mbedza yili? na kadinolwa kamwe katwo mbee wa Mu- 7 lungu. Indi na ndzwii dzya mutwe wenu dzyonde dzikatalwa. Manai kukia, muku- vituka tudzuni twingi.

Indi ninkumutavya, kulla ula nuntavanya 8
 mbee wa andu, na Mwana wa mundu aka-
 mutavanya mbee wa alaika ma Mulungu.
 Indi ula nukundea mbee wa andu, akalewa 9
 mbee wa alaika ma Mulungu. Na kulla ula 10
 nukunena nteto yulu wa Mwana wa mundu,
 utzu akaekwa, indi ula nukuumunga Loho
 Mutheu, utzu ndakaekwa. Indi vala maka-11
 mutwaa midzikitini kwoo na kwa atumia
 na wamuloni manai kwimakia undu kana
 chau mumatzungie kana undu munene, undu 12
 Loho Mutheu akamutzomethya ivinda iya
 undu wamanda kunenwa.

Indi umwe wa ikomano aadzya: Mutai, 13
 mutavye mwananukwe wagwa andaie utiwa
 waitu. Amwia: Mundu, nuu ambiite mwa-14
 muli kana ndzili ya kumuania utiwa? Indi 15
 amea: Dzidzyai na mukiidzuvia kwa itommo,
 undu thaiyu wa mundu udiikala kati wa
 itzamu dzya kuvituka.

Amatavya ngelekanyo, akiadzya: Mundu 16
 umwe muthwii munda wake nudzyaite muno.
 Avindya kwake mwene akinena: Niikata, 17
 undu ntii vandu va kuumbanya idzyo dzya-
 gwa? Aadzya: Nkeik'uu: itzumba dzyagwa 18
 nkathadzya nkaaka inene na nkaumba vou
 idzyo dzyagwa dzyonde na itzamu dzyagwa.
 Na nkamwia ngoo yagwa: Ngoo yagwa, wina 19
 itzamu itzeo dzingi dziumbiwe dzya miaka
 mingi, thumua, idzaa, nwa, tana ngoo. Indi 20
 Mulungu amwia: Ndia, utuku uu thaiyu wagu

ukamandwa kwagu, ila itzamu nuumbie dzi-
 21 katwika dzyau? Niwo atilli mundu ula
 aiumbanidzya itzamu na ndathua kwa Mu-
 lungu.

22 Amea aleli make: Kwo undu uu ninku-
 mutavya, manai kwimakia kwa thaiyu wenu,
 undu mukaya, kana kwa mwii, undu mu-
 23 keivwika. Thaiyu ukuvita kandu na mwii
 24 ukuvita ngua. Lilikanai ngunguu, undu
 idivanda na idiketha, itii kinga kana kitzu-
 mba, na Mulungu nukudziithya. Nenu mu-
 vitukite nuni vaanata!

25 Indi nuu kwenu nutona kuongela unene
 26 wake mukono umwe na akiimakia? Haya,
 ethwa muditona undu ula unini, mukwima-
 27 kia ki kwa kila kitialile? Lilikanai mataa
 mwaka, undu mekumea, maditethya wia,
 radiokotha, indi ninkumutavya kana na
 Dzalomo kwa unene wake wonde ndena-
 28 ivwikite te imwe yoo. Indi Mulungu aki-
 vwika to uu niki ya vuyini ila ikwoi umunthi
 no uni nukwichwa mwakini ndakamuvwika
 29 muno inywi, mwi mwikio munini? Nenu
 manai kukulya kila mukaya kana mukanwa
 30 na manai kuvwavwana. Undu maundu atzu
 onde mbai dzya ndi dzikumanda, indi ithe
 wenu nuidzi kana mwi vata na itzamu itzu.
 31 Indi mandai utzumbi wa Mulungu na itzamu
 itzu dzyonde mukaongelwa.

32 Manai kukia, nguthu ntiti inywi, undu ni
 mwailo. we ithe wenu kumunenge utzumbi.

Tedzai itzamu dzyenu mukanengane ncha; 33
tzovyai ngutzu ila idikua, uthwii ula uda-
thella kitutuni, vala king'ei kidathengelela
na ululu idiananga. Undu vala ve uthwii 34
wenu nivo ngoo yenu ikeikala.

Dzyunu dzyenu dziikale dziovetwe ndavu 35
na taa dzyenu dzikiakana. Nenu inywi ene 36
mukiianana na andu ala mecumwetelela
bwana woo, akiuma wadzyani, kana akiuka
akivingudzya, mamuvinguie mituki. Andu 37
ma matzia ala atumwa, ala Bwana akamethia
matzalukitie. Ni vwo ninkumutavya, akaiova
akameikalya ndi kanduni akauka kumeivuia
chakuya. Na ethwa akauka chowo cha keli 38
kana chowo cha katatu amaon' uu, andu ma
matzia ni aya atumwa.

Indi undu uu mumane: kitha mwene 39
numba numara ivinda ila king'ei kikuuka
kitha nukuchedzya na ndaeka numba yake
ilikwe. Nenu ikalai mwilingite, undu Mwa-40
na wa mundu akauka ivinda ila mudivindya.
Indi Petelo amwia: Ngelekanyo itzu nukutu-41
tavya ithyi kana andu onde? Bwana aadzya: 42
Nuu indi muniavala mutzeo wa numba, mwene
maakili, ula bwana akamwiya yulu wa athu-
kumi make, amanenge na chathi chakuya
choo? Mundu wa matzia mutumwa uyu, 43
ula bwana wake akiuka akamwithia akiik'
uu. Ni vwo ninkumutavya, akamwiya yulu 44
wa itzamu dzyake dzyonde.

Indi mutumwa utzu akiadzya ngooni 45

kwake: Bwana wagwa nukuchewa kuuka, aandza kukuna athukumi aume na aka na
 46 kuya na kunwa na kutona, akauka bwana wa mutumwa uyu munthi ula ndatala na ivinda ila ndamana, akamwatua kati akamunenge ivungu yake vamwe na ala madaikia.

47 Indi mutumwa ula nuidzi kimando cha Bwana wake na ndenavota na ndaneka kimando cha Bwana wake akakunwa mukuna
 48 mengi. No ula udedzi na nuwikie undu wa kukunwa akakunwa makuna manini. Kulla nunengiwe muno kwake kukaanduwa muno, no ula nunengiwe mivunga mingi, mingi
 49 aketiwa. Niukie kwicha mwaki ndi no undu wianata ninkumanda uakane tenne. Niitiwe iitia ya mandzi no undu ninkukwatwa ni
 50 vwia muvaka iminwe. Mukwadzya niukie kunengane uvoò ndi? Ninkumutavya, ekai,
 52 indi uthu. Undu kuuma indino atano me numba imwe makathuana, atatu yulu wa
 53 angi eli na eli yulu wa angi atatu. Makathuana ithe na mwana na mwana ne ithe, inya na mwitu wake na mwitu ne inya, inya ya mundu na mukake na muka wa mundu ne inya ya mume.

54 Indi amatavya ala makomano: Mukiona itu ikithèa ndhuiloni ya dzua mukwadzya:
 55 Mbua ikuuka, na yatwik' uu. Na ngutani ya muchamo wa dzua ikiutia mukwadzya:
 56 Dzua ikavyuva, na ikitwika. Avungu inywi,

uthyu wa ndi na wa kitutu muidzi kuva-
thukanya, indi ni chau mudimana kuvathu-
kanya matuku aya? Ni chau mudidzila 57
kwenu inywi ene ucheli?

Undu ukithi na mumaita wagu mbee 58
wa wali, ndziani uthethedzwe wiutzane nake,
kenda ndakakutwae mbee wa mwamuli na
mwamuli akuumalye kwa mundu wa chumba
na mundu wa chumba akwikie chumbani.
Ninkuutavya, ndukauma vou muvaka nuvie 59
na mbedza ya muminukilyo.

KILUNGU CHE IKUMI NA ATATU.

Ivinda yu amwe makena makimutavya 1
uwoo wa Agalilea, ala ndhakame yoo Pilato
nuvulanitie ne ithangaona dzyoo.

Yesu akitzungia amea: Mukwadzya Aga- 2
lilea atzu mai awathe kute. Agalilea onde,
undu makwatiwe ni undu utzu? Ninku- 3
mutavya, aiye, indi mwalea kwalula ngoo
inyonde mukaanangik' uu.

Kana ala andu ikumi na nana ala matu- 4
mbiwe ni munala wa Dziloamu ukamoa,
mukwadzya mai awathe kute andu onde
ala mekutua Yelusalemu? Ninkumutavya, 5
aiye, indi mwalea kwalula ngoo inyonde
mukaanangik' uu.

Anena ngelekanyo itzu: Mundu ai na mu- 6
tini wake, ula nuvandie mundani kwake wa
midzabibu, auka akimanda aana mawo alea

- 7kwona. Amwia mwini wa munda: Dzidzya, miaka itatu niukie kumanda aana mutinini uyu na ndinaona, muteme, nukwananga 8muthanga ki? Akitzungia amwia: Bwana weke mwaka uu nawo muvaka niwimie na 9nkekia vuu, kumba widzyaa, ethwa tiwo nivo muteme.
- 10 Indi munthi wa dzabato ai akitzomethya 11mudzikitini umwe. Na dzidzya, vai mundu muka e mbevo yo uwou miaka ikumi na nana na'nukondzekete na ndatona kuumama 12kalakala. Yesu akimwona amwita amwia: Mundu muka nuthaidzywe uwou wagu. 13Amwilila ndzaa na imwe alungwa amugatha 14Mulungu. Na munene wa mudzikiti atzungia akithata kana Yesu avodzya na dzabato, amea andu: Ve matuku thandatu ma kutethya wia, matuku atzu ukai mukavodzywe 15na ti munthi wa dzabato. Indi kumutzungia Yesu aadzya: Avungu inywi! kulla wenu munthi wa dzabato ndathadzya ng'ombe yake kana ing'oi yake ivuuni amitwaa aki- 16nithya? Indi uyu, mwitu wa Abalamu ula Dzatani numwovie, dzidzya, miaka ikumi na nana, ndakathadzywe musingo utzu munthi 17wa dzabato? Nake akinen'uu matzonoka onde ala mamukalalitie, na andu onde mevwa muyo ni maundu manene onde ala mekiwe niwe.
- 18 Na aadzya: Utzumbi wa Mulungu nuiana na chau na nkaelekanya na chau?

Ni ta mbeke ya haladali, ila mundu aotza 19
akaicha kituuni kwake, yamea yakua ya-
twika muti munene na nuni dzya kitutuni
dzyaikala mbongeni kwake.

Anena ingi: Nkaelekanya utzumbi wa Mu- 20
lungu na chau? Ni ta kilungo kila mundu 21
muka aotza ekia kati wa ithimi itatu dzya
mutu movaka wonde wakatie.

Athi kwendela midzyi na midzyi na ndua 22
na ndua akitzomethya na akitambuka na
ndzia ya kuthi Yelusalemu. Na ume amwia: 23
Bwana, ni anini ala makaokoka? Indi amea:
Thethedzyai kulika na mwomo mutheke, 24
undu engi, ninkumutavya, makamanda ku-
lika na madikatona. Undu mwene numba 25
akethiwa nuukilile avinga mwomo, nenu mu-
kiandza kuungama ndza na kuvingudzya,
mukiadzya: Bwana, Bwana utuvinguie, nake
akitungia akimwia: Ndimumana vala mu-
umie: nivo mukedza kwadzya: Tunaya mbee 26
wagu na twanwa, nagu ndziani nututzome-
thidzie. Nake akaadzya: Ninkumutavya, 27
ndimumana kula muumie, tanidzyai nagwa
inyonde eki ma wathe. Vou kikeikala kiiyo 28
na kikeketanyo cha mayo, vala mukaona
Abalamu na Idzaki na Yakobo na anabii
onde utzumbini wa Mulungu indi inywi mu-
nechwa ndza. Na makauka andu makiuma 29
muumilo wa dzua na ndhuilo na michamo
ya yulu na ye itheo makeikala chakuyani
utzumbini wa Mulungu. Na dzidzya, ve ma 30

muminukilyo ala makatwika ma mwandzo na ma mwandzo ala makatwika ma muminukilyo.

- 31 Ivinda yu mamwidzia Avalisi amwe makimwia: Uma vou uthi, Elode akumanda
 32 akuuae. Amea: Endai mukimitavya mbiwa itzu: Dzidzya, ninkwindua mbevo na ninkuvodzya umunthi no uni na munthi wa katatu
 33 nkaminuka. Yulu wa maundu atzu nina mwendo umunthi no uni na auke, undu ti kalakala, munabii aanangike ndza ya Yelusalemu. Yelusalemu, Yelusalemu, ula nukuuua
 34 anabii na nukukina na mavia ala matumiwe kwake, meanata ninamanda kukollanya dzyana dzyagu, ta nguku ikukollanya tudzwii twayo itheo wa ndhwou dzyake, na mudi-
 35 netikilile. Dzidzyai mukutiwa na numba yenu! Ninkumutavya, mudikambila kumbona muvaka mwidze kwadzya: Ataiwe ula nukuuka kwa dzitwa ya Bwana.

KILUNGU CHE IKUMI NA ANNA.

- 1 Yatwika, akithi numba ya munene wa Avalisi munthi wa dzabato, kuya chakuya,
 2 mamwovetzia. Na dzidzya, vai munda mwou
 3 wa mangu mbee wake. Kutzungia Yesu amea ala atzomi ma tolati na Avalisi akiadzya: Ni undu utzeo, kuvodzya munthi wa
 4 dzabato? Makilya. Nake amukwata amuvodzya, amwinucha. Amea akiadzya: Mu-

ndu kwenu nuu, mwanake kana ng'ombe yake ikivaluka kithimani, ula ndamuumya imwe munthi wa dzabato? Namu maditona 6 kumutzungia nteto itzu.

Amatavya ngelekanyo, ala manetiwe cha- 7 kuyani, akiona undu manuvie dziikalo dzya mbee, amea: Ukiitwa ni mundu alusini, mana 8 kwikala kiikalo cha mbee, kenda na mundu munene kutewe akiitwa, ndakauke ula amu- 9 itie inyonde, akwie: Mwathuke utzu, nagu ukedza kutiwa ni kiikalo che itina muno na ndhoni. Indi ukiitwa uthi ukeikale kii- 10 kalo che itina, kenda ula nukwitie akiuka akwie: Munanawa, endanga mbee. Nivo ukeikala na ndaiya mkee wa ala mekwikala nagu chakuyani. Undu kulla ula ekwili- 11 dzililya mwene akatheedzywa, na kulla ula nukwitheedzya mwene akalidzililywa.

Amwia na ula numwitie: Ukitzovya ka- 12 ndu ka kwitweta, kana kandu ka muthena, mana kwita ananau na aananukwe magu, kana mbainu, kana atui athwii, kenda madikedze kwita namo, nagu ukiivwa. Indi 13 ukitzovya kandu ita ncha, dzyondze, athui na ililinda ite metho, nagu ukatwika mu- 14 ndu wa matzia, undu matii cha kukwiva, indi ukaivwa idzyukoni ya acheli.

Indi mundu umwe wa ala meikalile nake 15 chakuyani akiivwa, amwia: Mundu wa matzia ula nukuya chakuya utzumbini wa Mulungu. Nake amwia: Mundu umwe atzovya 16

- 17 chakuya kinene, akiaidzya andu engi. Atuma mutumwa wake, chathi cha kuya kiki-vika, athi kumatavya ala manaaidzywe: Ukai,
- 18 itzamu dzyonde dziumbanidzywe. Maandza kwimila onde kwa ngoo imwe. Wa kwaandza amwia: Ninaua munda, ukwa ninkwikalata
- 19 nkaoe, ninkuutuma untidzie. Ungi aadzya: Niuie ng'ombe miovo itano, ukwa ninkuthi
- 20 kudzielya, ninkuutuma untidzie. Ungi aadzya: Nitwaie muka, undu uu ndiona muukile. Ula
- mutumwa auka amutavya bwana wake nteto itzu. Nivo mwene numba athata, amwia mutumwa wake: Umala mituki, uthi na ndzia
- nene na nini dzya mudzyi na ncha na dzyo-ndze na ililinda ite metho na athui umaete
- 22 kuu ndini. Mutumwa auka akiadzya: Bwana nuikiwe undu waidzie, indi ve vandu vathei.
- 23 Bwana amwia mutumwa: Umala uthi na ndzia na mawiiyoni ukamathethedzye malike,
- 24 numba yagwa iudzwe. Undu ninkumutavya, kana ndakatzama mundu umwe wa ala maaidzywe chakuya chagwa.
- 25 Indi mikwili minene maendanya nake,
- 26 athyuka amea: Mundu akiuka kwagwa na ndamena ithe ne inya na muka na dzyana na aananukwe aume na aka na thaiyu wake mwene, uyu ndatona kutwika muleli wagwa.
- 27 Na ula ndagua mukelanyo wake akimbaatia
- 28 ndatona kutwika muleli wagwa. Undu kwe-nu, mundu ula wenda kwaka munala nda-amba kwikala ndi akielekanya thoa wa

mwako, kana e itzamu dzya kumina? kenda 29
 akikwatya mwako na ndadzomoa kumina,
 andu onde ala mekudzidzya madikedze ku-
 mutheka, makiadzya: Mundu utzu nuandzie 30
 kwaka na ndadzomoa kumina. Kana tzu-31
 mbi wiiva, ula nukuthi kumuukita tzumbi
 ungi, ndaamba kwikala ndi akioanya, kana
 na aume maana makumi ikumi akamutona
 ula nukuuka yulu wake na maana makumi
 miongo eli? Ethwa tiwo atumana ukuu, 32
 ungi atilli kwatza, akimuvoya nteto dzyo
 uvoo. Uu kulla wenu, ula ndaeka kulla 33
 kindu enacho, ndatona kutwika muleli wa-
 gwa. Munu ni kindu kitzeo, indi munu 34
 ukitundua ukatzovywa ni chau? Udithyana 35
 kwikiwa mundani kana vuuni, andu mekwi-
 chetheka. Ula e matu ma kwivwa, ewwe!

KILUNGU CHE IKUMI NA ATANO.

Indi aotzi ma ilanga na andu awathe ma- 1
 muthengelela kumwithikidzya. Na Avalisi 2
 na aoli melila makiadzya: Utzu nuendete
 awathe na nuidzaa namo.

Amatavya ngelekanyo akinena: Mundu 3
 wa kwenu wiiku ula wi ng'ondu iana, aki- 4
 udzya imwe ndatia ila miongo kenda na
 kenda weuni akithi kumanda ila yoie mu-
 vaka amione? Na akimiona amiya ituoni 5
 akiivwa muyo. Na akivika mudzyi eta ana- 6
 nae na atui amea: Tanai ngoo nagwa, nionie

7 ng'ondu yagwa ila yoie. Ninkumutavya, uu kukatwika kutana ngoo kitutuni yulu wa mundu mwathe akialula ngoo mbee wa acheli miongo kenda na kenda, ala matii vata wa kwalula ngoo.

8 Kana mundu muka, ula wi iluvia ikumi, akiudzya kimwe, ndakwatya umui aviaiya numba, athethedzya kumanda muvaka aki-
 9 one? Na akiona eta ananae na atui aki-
 10 dzya: Tanai ngoo nagwa, nionie kila kiluvia chagwa choie. Uu, ninkumutavya, kukatwika kutana ngoo mbee wa alaika ma Mulungu yulu wa mundu mwathe umwe akialula ngoo.
 11 Amea: Mundu umwe ai na aana make
 12 eli. Na ila ilumaita yea ithe: Adza, nenge ivungu yagwa ye ikita. Amaaia itzamu.
 13 Na matuku manini makivita, ila ilumaita aumbanya itzamu dzyonde na athama athi ndi ya kwatza, na kwo analicha mali yake
 14 akiikala mundu mnthugu. Vala numinie itzamu dzyonde, ndzaa nene yalika ila ndi,
 15 nake aandza kwivwa munalo. Athi kwaiya mwene mudzyi kati wa ila ndi. Nake amu-
 16 tuma miundani kwake kwithya nguwe. Nake ena mumeo kuudzudzya ivu yake ni makole ala nguwe dzyaya, na ndanengwe ni mundu.
 17 Indi avinduka aadzya: Athukumi meanata ala ma adza wagwa, mena chakuya mwita,
 18 nagwa ninkukwa ni ndzaa. Nkokila, nkathi kwa adza, nimwie: Adza, ninavitya kitutuni
 19 na mbee wagu, ndithyana kwitwa mwana

wagu, umbike to umwe wa athukumi magu. Okila athi kwe ithe. Indi e kwatza, ithe 20 wake amwona, akita tei, atzembra, amuvalu-kila ngingo amwonga. Indi mwana amwia: 21 Adza, ninavitya kitutuni na mbee wagu, na ndithyana kwitwa mwana wagu. Indi ithe 22 amea atumwa make: Mituki etai kitoneo kila kitzeo mumwikie, munengai ngomme chaani na iatu mauni, na etai kadzalu kala 23 kanou mukang'ele, tuye tutane ngoo. Undu 24 utzu mwana wagwa ai mukwu athaiyuka, ai mwau aumbuka. Maandza kutana ngoo. Indi mwana wake munene ai mundani; na 25 akiuka athengelela numba, evwa wathi ukwi-nwa. Eta mutumwa umwe amukulya, undu 26 uu ni wa chau? Amwia: Mwinau nuukie na 27 au nung'elile kadzalu kala kanou, undu nu-mwonie ingi e muvoo. Indi athata alea ku- 28 lika ndini. Ne ithe wake aumala anena nake. Indi kutzungia amwia ithe: Dzidzya, miaka 29 itzu yonde ninakutethya na ndinavitya imwe mwiao wagu, na ndunannengie muthena umwe ndhenge, kenda nitane ngoo na ana-nawa; indi utzu mwana wagu akiuka, ula 30 anaya itzamu dzyagu na ilalai, wamung'elala kadzalu kala kanou. Indi amwia: Mwana- 31 gwa, matuku onde wi nagwa na itzamu dzyagwa dzyonde ni dzyagu. Indi kutana 32 ngoo na kwivwa muyo knnai kalakala, undu utzu mwinau ai mukwu athaiyuka, ai mwau aumbuka.

KILUNGU CHE IKUMI NA THANDATU.

- 1 Amatavya na aleli make: Vai mundu mu-
thwii, ula ena muniavala wa mudzyi wake,
nake avetwa kwake, kana nukunalicha itza-
2 mu dzyake. Amwita amwia: Nata nikiivwa
uvoo utzu yulu wagu? Nenge mutalo wa
uniavala wagu, ndutona kwikala muniavala.
- 3 Muniavala aadzya ngooni kwake: Niika-
ta, bwana wagwa akiotza uniavala wagwa?
Kwima ndidzomoa na kuvoya ninkwivwa
ndhonni.
- 4 Ninimanie undu nkwika, kenda nikivenwa
uniavala mangathidzie numbani kwoo.
- 5 Amwita kulla mundu wa thii wa bwana
wake, amwia wa mondi: Wina thii wianata
6 na bwana wagwa? Aadzya: Bati iana dzya
mauta. Amwia: Otza walaka wagu, ikala ndi
7 ukaole mituki miongo itano. Nivo amwia
ungi: Indi we, thii wagu wianata? Aadzya:
Koli iana dzya nganu. Amwia: Otza walaka
wagu ukaole miongo nana.
- 8 Na bwana amugatha muniavala muthugu,
kana nuikite maakili; undu aana ma uli-
mwengu uu mekwuiva kute aana ma cheeni
kwa kidzyawa choo.
- 9 Nagwa ninkumutavya: Mandai ananae
menu ni mamona ya wathe, kenda mukiona
munalo mamwathidzie itzumbani dzya ova.
- 10 Ula ni mundu ute ukengi kati wa kindu

kititi, nake nde ukengi kwa kindu kila kinene, na ula wi ukengi kati wa kindu kititi, nake e ukengi kwa kila kinene. Haya, mu-11 kitwika akengi kwa mamona ya wathe, nuu ula akamunenge ula wa vwo? Na mukitwika 12 akengi kwa kindu che ene, nuu ula akamunenge kila chenu?

Vatii mutumwa atona kutethya bwana eli. 13 Undu akamumena umwe akamwenda ungi, kana akakwatana na umwe akamuvuthya ungi. Muditona kumutethya Mulungu na mamona.

Indi nteto itzu dzyonde mevwa Avalisi, 14 ala mai aendi ma ntzilli, namo mamutheka. Amea: Inywi mwi andu, ala mekwigatha ene 15 mbee wa andu, iridi Mulungu nukumana ngoo dzyenu, undu unene mbee wa andu ni wathe mbee wa Mulungu.

Tolati na anabii muvaka Yohanne; kuuma 16 vou utzumbi wa Mulungu nukutavanywa na kulla aithonga ndini. Indi ni undu uvuthu 17 kitutu na ndi ianangike, kute kwanangika ugululo umwe wa tolati.

Kulla mundu, ula nukuluncha mukake 18 akiotza muka ungi nukulaalaa, na ula nukumwotza ula nunalunchwa ni mume nukulaalaa.

Indi vai mundu muthwii aivwika ngua 19 ntune ya thoa munene na katani ila ntzeo, akitana ngoo ila inene kulla muthena wonde.

Na vai mundu ncha, dzitwa yake Ladzalo, 20

- 21 amamite mwomoni kwake, ena itau, aki-
 manda kuvuna ni tulungu tula twavaluka
 22 ndi medzani kwa mundu muthwii; indi na
 ngite dzyauka dzyanena itau dzyake. Ula
 mundu ncha akwa, atwawa ni alaika nta-
 mbini kwa Abalamu; indi no ula muthwii
 23 akwa athikwa. Na vanduni va akwu aki-
 icha metho, akiivwa woo, amwona Abalamu
 24 kwatza na Ladzalo ntambini kwake. Okilya
 wadzya akinena: Adza Abalamu, unkitie tei
 ukanutume Ladzalo, kana atole muthya wa
 chaa chake mandzini, ambikie wimi mbevo,
 undu ninkwivwa woo mwakini uyu.
- 25 Indi Abalamu aadzya: Mwana, lilikana
 nukitie thaiyuni wagu itzamu dzyagu itzeo,
 no uu Ladzalo ila ithugu, indi indino nu-
 26 kiakidzywa nagu nukunamaa. Na yula wa
 maundu atzu onde kati waitu ne inywi une-
 kiwe muliko munene, kana ala mekwenda
 kuuma kuu mathi kwenu maditona na ala
 27 me kuya maditona kuuka kuu kwitu. Indi
 aadzya: Haya, adza, ninkuvoya kana umu-
 28 tume numbani ya adza wagwa, undu nina
 aananukwe atano, amanenge ugudzi, kenda
 29 madikauke namo vandu vaa va unamai. Indi
 Abalamu amwia: Mena Mose na anabii, ma-
 30 mevwe atzu. Aadzya: Eka, adza Abalamu,
 indi kitha umwe akiuma akwuni akithi kwoo
 31 makaalula ngoo. Indi amwia: Ethwa ma-
 diivwa Mose na anabii, na umwe wa akwu
 akidzyuka madikakwata nteto dzyake.

KILUNGU CHE IKUMI NA MONDZA.

Amea aleli make: Muvaka maundu ma 1
kutulucha mauke, indi yiyai ula mundu nu-
kumaete; ni undu wa kavaa kwake, akiikiwa 2
ivia ya kuthia ngingo, akiichwa ukangani,
kute kutulucha umwe wa anini atzu.

Idzuvyai inywi ene! Mwananukwe wagu 3
akivitya mukanye, na akialula ngoo umweke.
Na akivitya mavitya mondza, na mondza 4
akudzyokea, akialula ngoo, umweke.

Na atumi mamwia Bwana: Tuongelele 5
mwikio waitu. Indi Bwana aadzya: Kitha 6
mwina mwikio ta mbeke ya aladali, kitha
mukumwia muvolosi uyu: Kuka ukaiivande
ukangani, nawo ukamwivwa.

Indi nuu kwenu ula ena mutumwa wa 7
kwima kana wa kwithya, akiuma mundani
akamwia: Uka mituki ikala ndi uye? Indi 8
ndamwia: Untzovedzie chakuya chagwa, iova
ngua ukantethye movaka niye nkanwe, nivo
nagu wiya na ukinwa? Akamunenea muvea 9
ula mutumwa, undu nuikie undu anatavi-
dzywe? Uu nenu, vala muikite maundu onde 10
mutavidzywe, adzyai: Tii atumwa mate vaida,
ula via waitu tutethidzie.

Yatwika, akithi Yelusalemu, avita kati wa 11
Dzamalialia na Galilea. Na akilika ndua imwe, 12
akomana na andu ikumi mena muthumuo,
mekuungama kwatza. Mokilya wadzya ma-13
kinena: Yesu, Bwana munene, utukitie tei.

- 14 Akimaona amea: Endai mukaionye kwa
 15 akohani. Yatwika, makithi, mathea. Indi
 umwe wamo, akiona nuvoie, adzyoka aki-
 16 mugatha Mulungu na kanwa munene. Ava-
 luka uthyuni mauni kwake amunenea muvea,
 17 nake ai Mudzamalia. Kutzungia Yesu aadzya:
 Ti andu ikumi ala manathedzywa, ala kenda
 18 me va? Madinaoneka andu, ala madzyoka
 kumunenge Mulungu ndaiya, teka mweni
 19 utzu? Amwia: Ukila uthi, mwikio wagu
 unakwokola.
- 20 Na akikulywa na Avalisi: Utzumbi wa
 Mulungu ukaukendi? amatzungia akiadzya:
 21 Utzumbi wa Mulungu udiuka ukionwa. Na
 mundu ndakaadzya: Dzidzya ni vaa, kana
 ni vaya, undu dzidzyai, utzumbi wa Mulungu
 22 wi ndini yenu. Amea aleli: Matuku makau-
 ka, vala mukamanda kwona muthena umwe
 23 wa mwana wa mundu, na mudikaona. Ma-
 kamutavya: Dzidzya vaya, dzidzya vaa, ma-
 24 nai kuthi na manai kwaatia. Undu ta utidzi
 nukutidza, ukiuma ngaliko imwe itheo wa
 kitutu ukithi ngaliko ingi, uu mwana wa
 25 mundu akeikala muthena wake. Indi muvaka
 aambe kunamaa maundu mengi na kulewa
 ni kidzyawa kii.
- 26 Na undu unai matuku ma Noa, uu uka-
 27 twika na matuku ma mwana wa mundu. Ma-
 naya, mananwa, manaadzya, manaadzidzywa
 muwaka muthena Noa ekulika ikadzyani, na
 mandzi manene mauka maananga onde.

Na ningi, undu wai matuku ma Loti, ma-28
 naya, mananwa, manaua, manatedza, mana-
 vanda, manaaka, indi muthena, Loti akiuma 29
 Dzodomo, mwaki waua na kibiliti kitutuni,
 wamaananga onde. Uu ukatwika, mwana 30
 wa mundu akiumbuka.

Muthena utzu, ula akeikala yulu wa nu-31
 mba na miiyo yake numbani, ndakatheee
 kwotza, na ula e mundani nake ndakenuke.

Indi lilikanai muka wa Loti. 32

Ula amanda kwokola thaiyu wake aka-33
 udzya, na ula audzya thaiyu wake akavonya.

Ninkumutavya, utuku uya eli makamama 34
 wii umwe, umwe aketikilwa, ungi akaekwa.

Aka eli makathia vandu vamwe, umwe ake-35
 tikilwa, ungi akaekwa. Andu eli makeikala 36
 mundani, umwe aketikilwa, ungi akaekwa.

Namo kutzungia mamwia: Va, Bwana? 37
 Amea: Vala ve nama, nivo ndege ikaumbana.

KILUNGU CHE IKUMI NA NANA.

Amatavya ngelekanyo, kana andu mamu- 1
 voye Mulungu matuku onde madikanoe, aki- 2
 adzya: Vai mudzili mudzyini umwe, ula nda-
 mukia Mulungu na ndatzonokea mundu. Na 3
 vai muka wa ntiwa mudzyi uya, auka kwa-
 ke akiadzya: Untanye na mumaita wagwa.
 Na matuku amwe alea, itina aadzya ngooni 4
 kwake: Ona ndikumukia Mulungu na ndi-
 mutzonokea mundu, indi kwa ntiwa itzu 5

ikunnamadzya nkamutanya, kana muminu-
kilyoni ndakauke kundhandula.

6 Bwana aadzya: Iwvai, mudzili ute ucheli,
7 undu nukwadzya. Na Mulungu ndakama-
tanya andu make, ala nunuvie, ala meku-
mwiiia muthena na utuku, akachewa undu
8 woo? Ninkumutavya akamatanya mituki.
Indi Mwana wa mundu akiuka, akaona
mwikio kati wa ndi?

9 Amatavya ngelekanyo ino amwe ala mai-
10 tala ene atzeo, mavuthya angi: Andu eli
maambatia ekaluni kutzalama, umwe Mu-
11 valisi, ungi mwotzi wa ilanga. Muvalisi au-
ngama akitzalama kwake mwene: Mulungu,
ninkuutaiya kana ndiikala ta andu angi,
mbuta, ala mate ucheli, ilalai, kana ta mwo-
12 tzi uyu wa ilanga. Ninkuvunga keli kwa
chumwa na ninkuumya ivungu ye ikumi ya
13 itzamu dzyagwa dzyonde. Na mwotzi we
ilanga aungama kwatza, ndaenda kuukilya
metho make kitutuni, indi aikima kithui aki-
adzya: Mulungu unkitie tei ninye mwathe.
14 Ninkumutavya, utzu atheea numbani kwake,
anengiwe ucheli mbee wa ula ungi, undu
kulla mundu ula nukwilidzililya mwene aka-
theedzywa, no ula wetheedzya mwene aka-
lidzililywa.

15 Mamuete na twana tutzanga, kenda atu-
kiite, indi aleli make makiona mamakanya.
16 Indi Yesu ameta kwake akiadzya: Ekai,
dzyana dzyuke kwagwa, manai kuivata, undu

ala matilli uu, utzumbi wa Mulungu ni woo.
Kwa vwo ninkumutavya, ula ndakita utzu-17
mbi wa Mulungu ta kaana katiti, ndakalika
ndini nongo.

Mundu munene umwe amukulya akiadzya: 18
Mutai mutzeo, niikata kenda nikite thaiyu
ula udathella? Yesu amwia: Wambita mu-19
tzeo ki? Vatiingwa mutzeo, teka Mulungu
ula wi umwe. Numiidzi miamulo: Mana 20
kulaalaa, mana kuuaa, mana kung'ea, mana
kunena ugudzi wa uvungu, taiya au na
mwenu. Nake aadzya: Maundu atzu onde 21
nineka kuuma waana wagwa. Yesu akiivw' 22
uu amwia: Undu umwe nduinawo: itzamu
dzyonde winadzyo uthi ukate ukamaaie ncha
nagu ukeikala na ikita kitutuni, na uka uka-
mbaatie. Indi akiivw' uu evwa woo munene, 23
undu ai muthwii munene. Indi Yesu aki-24
mwon' uu aadzya: Na vina wianata ala mena
uthwii makalika utzumbini wa Mulungu!

Undu ni uvuthu ngamila ilike kutuni wa 25
dzingano, kute muthwii kulika utzumbini wa
Mulungu. Ala mevwie maadzya: Indi nuu 26
witona kwokoka? Nake aadzya: Kila kida-27
toneka kwa andu, kikutoneka kwa Mulungu.

Indi Petelo aadzya: Dzidzya, titiie dzyo-28
nde takwaatia. Amea: Kwa vwo ninkumu-29
tavya, kana vatii mundu, ula nuekie numba,
kana atumia, kana aananukwe, kana muka,
kana dzyana kwo undu wa utzumbi wa Mu-
lungu, ula ndakatungiwa matunga mengi 30

indi ii na indi ila ikuuka thaiyu ula udathella.

31 Indi akiotza ala ikumi na eli amea: Dzi-dzyai, nitukwambatia Yelusalemu na makaminukilywa maundu onde ala manaoletwe ni

32 anabii kwa Mwana wa mundu. Undu akekiwa ndzaani dzya mbai ingi akang'endewa,

33 akanamadzywa, akatwilwa mata. Makamuvula makamuuaa na muthena wa katatu

34 akadzyuka. Namo madinamana unda uyu, na nteto itzu inai mbithe kwoo, na madi-nedzi undu inaneniwe.

35 Yatwika, akivika vaguvi na Yeliko, kili-36 linda kimwe kiikalile ndziani akivoya. Na

akiivwa mukwili ukivita, akulya ve chau?

37 Mamutavya kana Yesu wa Nadzaleti avita.

38 Okilya wadzya akinena: Yesu, mwana wa

39 Davidi, unkitie tei. Na ala matongoitie ma-

mukanya kana akilye, indi okilya wadzya

kute mbee: Mwana wa Davidi unkitie tei.

40 Indi Yesu aungama aamulila kumwete kwa-

41 ke. Indi akithengelela amukulya; Wamanda

nikwikata? Aadzya: Bwana, kana none.

42 Yesu amwia: Ona, mwikio wagu unakwoko-

43 la. Imwe aona amuvikila agathite Mulungu; na andu onde makiona mataiya Mulungu.

KILUNGU CHE IKUMI NA KENDA.

¹ Alika Yeliko avita kati. Na dzidzya, vai
² muñdu dzitwa yake Dzakeo, nake ai munene

wa aotzi ma ilanga na ai muthwii. Amanda 3
 kumwona Yesu, ni mundu mwau, na ndatona
 kwo undu wa mukwili, undu ai muguvi mwii.
 Atzemba mbee, alidza mukuyu kenda amwo- 4
 ne, undu ndzia yake yavitila vou. Yesu 5
 akivika vala vandu adzidzya yulu, amwona
 amwia: Dzakeo, theea mituki, ukwa umu-
 nthi nitinde kwagu numba. Atheea mituki 6
 amuthocha akitana ngoo. Na andu maki- 7
 thoka kwa mundu mwathe. Indi Dzakeo 8
 aangama amwia Bwana: Dzidzya Bwana,
 nundzu ya itzamu dzyagwa ninkumanenge
 ncha, na ethwa nimukengie mundu ninku-
 mutungia kannu. Indi Yesu amwia: Umu- 9
 nthi numba itzu yakita wokoli, tendi nake
 ni mwana wa Abalamu. Undu Mwana wa 10
 mundu nuukie kumanda na kwokola kila
 chaie.

Indi makiivwa nteto itzu, atinia kutava-11
 nya ngelekanyo, tendi ai vaguvi na Yelu-
 salemu, namo maiotzea kana utzumbi wa
 Mulungu ukedza kwoneka mituki. Aadzya:12
 Mundu umwe munene athi ndi ya kwatza
 kana akite utzumbi wake na akidzyoka. Eta 13
 atunwa make ikumi amanenge miiyo ikumi
 amea: Mandai mathoa muvaka nuke. Indi 14
 andu make mamumena matuma utumia itina
 tzumbi yulu waitu. Yatwika, akidzyoka, 15
 vala nukitie utzumbi aadzya ala atumwa

metwe kwake, ala amanengie ntzilli, kenda amane undu kulla nutethidzie.

16 Auka wa mondi akiadzya: Bwana, mwiyo
17 wagu unatandithya miiyo ikumi. Amwia:
Uu ni netza, mutumwa mutzeo, undu unai
mutzeo kwa kindu kititi utwike munene
yulu wa midzyi ikumi.

18 Auka wa keli akiadzya: Bwana, mwiyo
19 wagu nukitie miiyo itano. Amwia: Nagu
utwike munene yulu wa midzyi itano.

20 Na ungi auka akiadzya: Bwana, dzidzya
mwiyo wagu, ninekia nguani ya yutia naiya
21 ndi. Undu ninakukia, undu wi mundu mu-
mu, nukwotza kila ndunaiya ndi, nukuketha
22 kila ndunavanda. Amwia: Kwa kanwa wagu
nkakwamula, mutumwa muthugu. Unamana
kana ni mundu mumu, nikiotza kila ndinaiya
23 ndi na ninkuketha kila ndinavanda? Ni
chau ndunanengane ntzilli yagwa kwa ala
mekuumya vaida, nagwa nikiuka niotze ki-
ndu chagwa na vaida?

24 Amea ala maungamie vou: Otzai mwiyo
wake mukamunenge ula ena miiyo ikumi.

²⁵₂₆ Mamwia: Bwana, enayo miiyo ikumi. Undu
ninkumutavya, kulla ekwete kindu, akane-
ngwe, indi ula ndena kindu, na kila enacho
27 akavenwa. Indi ala amaitha magwa ala
madinaenda nitwike tzumbi yulu woo, etai
kuu mukamooa mbee wagwa.

28 Na vala nunenie nteto itzu athi mbee
akiambatia Yelusalemu.

Yatwika, akivika vaguvi na Betifage na 29
Betania kiimani kikwitwa cha mauta, atuma
eli ma aleli make, akiadzya: Endai ndua ila 30
imuenekele; mukilika mukaona ndena ye
ing'oi mbove, ila idinaamba kwikalilwa ni
mundu, thadzyai yo mumiete. Na ethwa mu-31
ndu akamukulya: Mumithaidzya ki? mwiai:
Bwana e vata nayo.

Na ala matumiwe mathi, maona undu 32
amatavidzie. Indi makithadzya ndena ye 33
ing'oi ene yo mamea: Ni chau mukithadzya
ndena ye ing'oi? Mamea: Bwana e vata 34
nayo. Matwaia Yesu. Maiya ngua dzyoo 35
yulu wa ndena ye ing'oi mamulidzya Yesu
yulu.

Na akithi maalanya ngua dzyoo ndziani. 36
Na vala nuvokie vaguvi na mutheeo wa 37
kiima cha mauta, mukwili wonde wa aleli
make maandza na mutano wa ngoo kumu-
gatha Mulungu na wadzya munene yulu wa
maundu ma vina onde ala maonie, makia-38
dzya: Nukwathimwa ula nukuuka, tzumbi
kwa dzitwa ya Bwana, uvoo kitutuni na
ndaiya yulu muno. Na amwe ma Avalisi 39
mukwilini mamwia: Bwana, makanye aleli
magu. Kutzungia amea: Ninkumutavya, ka-40
na atzu makikilya mavia makanena na wa-
dzya munene. Na akivika vaguvi, adzidzya 41
mudzyi aiya yulu wake, akiadzya: Kitha nu-42
kumana nongo, nongo muthena utzu wagu,
maundu ma uvoo wagu. Indi indino ma-

- 43 vithitwe methoni kwagu. Undu matuku
makakwidzia, vala amaitha magu, maku-
kuumbia iboma, makakulinga, makakute-
44 lemya ndee dzyonde, makakukuna ndi na
dzyana dzyagu ndini yagu, na madikatia
ivia yulu wa ingi ndini yagu, undu nduna-
mana matuku ma kudzidzywa kwagu.
- 45 Alike ekaluni aandza kuumalucha andu
ma mathoa ndini yayo na ala manaua itza-
46 mu, akimea: Woletwe: numba yagwa ni
numba ya ntzalama, indi inywi munamiika
ngunga ya mbuta.
- 47 Na ai akitzomethya muthena na muthena
ekaluni, indi akohani anene na aoli mama-
48 nda kumuuaa na anene ma andu, malea
kwona undu wa kwika, undu andu onde
mai kwake makimwithikidzya.

KILUNGU CHA MIONGO ELI.

- 1 Yatwika, muthena umwe wa matuku atzu,
akitzomethya andu ekaluni na akitavanya
uvoo mutzeo, makena akohani anene na
2 aoli vamwe na atumia, manena nake maki-
adzya: Ututavye kwa vina mwau nukwika
maundu atzu kana nuu wakunengie vina
3 utzu? Kutzungia amea: Onagwa nkamu-
4 kulya undu muntavye. Iitia ya mandzi ya
Yohanne inai ya kitutuni kana ya andu?
5 Indi moo maiotzea kwoo makiadzya: Tu-
adzya: kitutuni. akaadzya: Munalea

kumwikia ni chau? Indi tukiadzya: ya andu, 6
mbai yonde ikatukima na mavia, undu ni-
mekwadzya kana Yohanne ni munabii. Maa- 7
dzya madinamana vala yaumie. Yesu amea: 8
Onagwa ndimutavya kwa vina mwau ninkwi-
ka maundu atzu.

Indi aandza kumatavya andu ngelekanyo 9
itzu: Mundu umwe avanda munda wa mi-
dzabibu amanenganya aimi, athi ekala kungi
matuku maatza. Na matuku ma kalakala 10
atuma mutumwa wake kwa aimi mamune-
nge itzamu dzya munda wake, indi aimi
mamukuna mamuluncha e muthei. Amunda 11
kutuma mutumwa ungi, indi no utzu mamu-
kuna mamuumanga mamuluncha e muthei.
Amunda kutuma wa katatu, indi no utzu ma- 12
mukuna makimutema mamuumalucha ndza.
Indi mwene munda aadzya: Niikata? Nka- 13
mutuma mwana wagwa, mwendwa wagwa,
ninkwadzya makimwona makamukia. Indi 14
aimi makimwona maiotzea makiadzya: Utzu
ni mwai, tumuuae kenda wai utwike witu.
Mamuumalucha mundani mamuuua. Haya, 15
mwene munda akamekata? Akauka akaa- 16
nanga aimi atzu akanenganya munda andu
angi. Indi makiivwa maadzya: Undu utzu
udikekwe! Indi amadzidzya akiadzya: Ni 17
chau kila kioletwe: Ivia ila mavundi maleile
itzu inatwika ivia ya ung'ung'a? Kulla mu- 18
ndu ula nukuvaluka yulu wa ivia itzu aka-
tulika, indi ikimuvalukia mundu ikamukana.

- 19 Na akohani anene na aoli mamanda kumwikia moko ivinda yu, makia andu, undu mamanie kana ngelekanyo itzu nunenie yulu woo.
- 20 Namo mamunda kumuovetzia, matuma athyani ala meikala ta andu ma vwo, kenda mamukwate kwa mwadzyo wake, kana mamutwae utumiani na vinani wa mwamuli.
- 21 Mamukulya makiadzya: Mutai, nitukwidzi kana nukunena na watzomethya kalakala na ndudzidzya uthyu wa mundu, indi kwa
- 22 vwo nukutzomethya ndzia ya Mulungu. Ni kalakala tukimunenge Kaidzali ilanga kana
- ²³tiwo? Na akimana wui woo amea: Mbo-
²⁴nyai dinali, ni wau uthyu na mwolo? Man-
25 mwia: Wa Kaidzali. Amea: Nengai indi cha Kaidzali Kaidzali na Mulungu kila cha
- 26 Mulungu. Na madinatona kumukwata mwadzyoni mbee wa andu. Mamaka yulu wa itzungia yake makilya.
- 27 Mauka anwe ma Asaduki, ala mekulea
- 28 kana ve idzyuka, mamukulya, makiadzya: Mutai, Mose anatuolela: Ethwa mwanainya wa mundu ena muka na nukukwa nde mwana, mwanainya wake aotze ula muka
- 29 akamuungamidzie mwanainya mbeu. Haya, vanai anainya mondza. Wa mondi aotza
- 30 muka, akwa nde mwana. Wa keli amwotza
- 31 muka, nake akwa nde mwana. Wa katatu amwotza, no uu ala mondza, madinatia
- 32 dzwana makwa. Muminukilyoni akwa na

mundu muka. Haya, idzyukani akatwika³³
 muka wau? undu andu onde mondza ma-
 tzie muka utzu. Yesu amea: Dzyana dzya³⁴
 ulimwengu uu mekwadzya na mekwadzi-
 dzywa. Indi ala manatalwa kutwika andu³⁵
 ma ulimwengu uya na ma idzyuka ya akwu
 madiadzya na madiadzidzywa. Undu madi-³⁶
 tona kukwa ingi, undu maviana alaika na
 me dzyana dzya Mulungu, makiikala dzyana
 dzya idzyuka. Indi kana akwu mekudzyuka,³⁷
 na Mose nuonidzie itunoni, akimwita Bwana
 Mulungu wa Abalamu na Mulungu wa Idzaki
 na Mulungu wa Yakobo. Indi Mulungu ti³⁸
 wa akwu, indi wa ala me thaiyu, undu kwa-
 ke me thaiyu onde. Matzungia amwe ma³⁹
 aoli makiadzya: Mutai unanena netza.

Na maditata ingi kumukulya undu. ⁴⁰

Indi amea: Manenata kana Kilitosi ni⁴¹
 mwana wa Davidi? Na Davidi mwene aa-⁴²
 dzya walakani wa tilimi: Bwana anamwia
 Bwana wagwa: Ikala kwoko kwagwa kwau-
 me, muvaka niiye amaitha magu matwike⁴³
 kivila cha mau magu. Uu Davidi amwita⁴⁴
 bwana wake, atwikata mwana wake? Indi⁴⁵
 andu onde makithikidzya, amea aleli make:
 Idzuvyai mbee wa aoli, ala mekwenda ku-⁴⁶
 tambuka na itoneo dziatza na mekwenda
 muno nkethi dzokoni na itumbi dzya mbee
 midzikitini na dziikalo dzya mbee dzya-
 kuyani, ala mekuya numba dzya aka ma⁴⁷
 ntiwa na kwa kwonya mekutzalama ntza-

lama ndatza; atzu makakita wamuli ulu mumu.

KILUNGU CHA MIONGO ELI NA IMWE.

1 Akiicha metho aona athwii makiikia ma-
 2 nenge moo ikadzyani ya kukollanya. Aona
 muka wa ntiwa, ncha, ekia mbedza yili.
 3 Aadzya: Kwa vwo ninkumutavya, utzu mu-
 ka wa ntiwa, uu ncha anekia akigilya andu
 4 onde; undu atzu onde manekia kwa ma-
 nenge itzamu dzya uthwii woo, indi uyu
 anekia kindu cha ucha wake, itzamu dzya-
 ke dzyonde.

5 Na amwe makiveta ekalu, kana inaaailwa
 ni mavia ala matzeo na manenge ma andu,
 6 aadzya: Maundu aya mukudzidzya — ma-
 kauka matuku, vala idikatiwa ivia yulu wa
 7 ingi, ila idikavalukwe ndi. Mamukulya ma-
 kiadzya: Mutai, undu utzu ukatwikendi? na
 ngelekanyo ni chau kana ni vaguvi utwike?
 8 Aadzya: Dzidzyai mudikakengwe, undu engi
 makauka kwa dzitwa yagwa makiadzya:
 Ninye, na indi ni iviku. Manai kumaatia.
 9 Indi mukiivwa uvoov wa kau na wa andu
 kuukita matzumbi moo, manai kutelema,
 undu maundu aya mena chathi cha kuuka
 mbee, indi muminukilyo udinavika kuuka.
 10 Nivo amea: Mbai ikokila yulu wa mbai ingi
 11 utzumbi yulu wa utzumbi ungi. Dzika-
 ndi vandu vengi

na yua na mouvou, makatwika maundu ma kutelemya na mbanno nene dzya kitutuni. Indi maundu atzu madanaamba kutwika ma-12 kamukwata na ndzaa makamulungaluncha makimuumbula mutwawe midzikitini na dzyumbani, mukitwawa kwa matzumbi na mawali, kwo undu wa dzitwa yagwa. Uu 13 ukatwika ugudzi kwenu. Ikiai indi ngooni 14 undu uu, kana mudikavindye mbee undu mukatzungia. Undu nye mwene nkamune-15 nge kanwa na kili, ula amaitha menu madikatona kukanya kana kukalalya. Indi 16 mukaumidzywa ona ni aithe na ainya menu na aananukwe menu na mbai yenu na ananae menu na makooa amwe menu. Mukamenwa 17 ni onde kwo undu wa dzitwa yagwa. Na 18 idikoa ndzwii ya mutwe wenu. Na kuumi-19 dzya kwenu kitai thaiyu wenu.

Indi vala mukaona Yelusalemu ukulingwa 20 ni iita, nivo manani, kana unauka vaguvi mwanangiko wake. Na yu ala me Yudea 21 makie iimani na ala me mudzyi maumale na ala me miundani madikauke ndini. Undu 22 nimo matuku ma mukulanilyo, kana mavike maundu onde, ala maoletwe. Yiyai onde 23 ala mekwitava na ala mekwonga matuku atzu, undu ukatwika unamai munene yulu wa ndi na mithato yulu wa mbai itzu. Na 24 makavaluka wuini wa uvyu makatwawa ove mbaini dzyonde, na Yelusalemu ukakinangwa ni mbai ingi muvaka maindi ma mbai ma-

25 kaudzwa. Dzikatwika mbanno dzuani na
 mweini na ndatani na yulu wa ndi yonde
 vwia wa mbai makiaa kili kwa iuumo ya
 26 ukanga na kivu, andu makiaa mivevo ni
 mukio na mwetelo wa maundu ala mekuuka
 yulu wa ndi yonde; undu na mavina ma
 27 kitutu makathingithywa. Na yu makamwona
 Mwana wa mundu akiuka netu na vina mu-
 nene na utana.

28 Maundu atzu makiandza kutwika, ukilyai
 metho na ukilyai mitwe yenu, undu mwo-
 koko wenu nukuthengelela.

29 Amatavya ngelekanyo: Dzidzyai mukuyu
 30 na miti yonde. Vala yatunda mukidzidzya
 mukumana inywi ene, kana matuku mayo
 31 ma kudzyaa me vaguvi. Uu nenu, mukiona
 maundu atzu kutwika, manani utzumbi wa
 32 Mulungu ni vaguvi. Kwa vwo ninkumuta-
 vya, mbai itzu idikaanangika muvaka mau-
 33 ndu onde mavike. Kitutu na ndi ikaana-
 ngika, indi nteto dzyagwa idikaanangika.

34 Indi idzuvyai inywi ene, ngoo dzyenu
 idikaanangwe ni ndona na ndhenga na mwi-
 makio wa kwaa chakuya na muthena utzu
 35 umwidzie na kithumulukilo. Undu ta ndi-
 ntilo ukauka yulu wa onde ala matuie ndi
 yonde.

36 Ikalai indi mutzalukitie matuku onde,
 mukitzalama, kana mudzomoe kuvonoka
 kwa maundu onde, ala makatwika, na kuu-

Indi kulla muthena atinda akitzomethya³⁷
 ekaluni, utuku akithi kwaa kiimani kila
 kiitawa cha mauta. Na andu onde ma-³⁸
 mwokea ekaluni kumwithikidzya.

KILUNGU CHA MIONGO ELI NA ELI.

Wathengelela muthena munene wa mikae ¹
 ila idekiwa kilungo, ila ikwitwa Pasa. Na ²
 akohani anene na aoli mamanda undu ma-
 muuae, undu makiite andu. Indi Dzatani ³
 amulika Yuda ula anetwa Idzikalote, wa
 mutalo wa andu ikumi na eli. Okila athi ⁴
 akinena na akohani anene na anene ma
 madzikali, undu akanwikia ndzaani kwoo.
 Matana ngoo, maikyanya nake kumunenge ⁵
 ntzilli. Aikyanya namo amanda munthi mu-
 tzeo wa kumwikia ndzaani kwoo, vate andu ⁶
 engi.

Wavika muthena wa mikae ite kilungo, ⁷
 ula wai munthi wa kung'ela ng'ondu ya
 Pasa. Amutuma Petelo na Yohanne akia- ⁸
 dzya: Endai mukatutzovidzie Pasa tuye. Ma- ⁹
 dzyai, mukilika mudzyi, mukakomana na
 mundu ugwite nungu ya mandzi, muvikilai ¹⁰
 utzu numbani vala wilika, mukamutavye ¹¹
 mwene numba: Mutai nukwia: kiiva chu-
 mba vala nkaya Pasa na aleli magwa?
 Nake akanwonya chumba kinene kiakitwe ¹²
 walu vala miyo iumbanidzywe: vou tzo-

13 vyai. Mathi maona undu wamea, matzo-
vya Pasa.

14 Saa wavika aikala ndi chakuyani na atu-
15 mi nake. Amea: Na mea ninamanda kuya

Pasa utzu vanwe nenu ndanaamba kunamaa.

16 Undu ninkumutavya ndikaambila kumuya
muvaka uminuke utzumbini wa Mulungu.

17 Aotza kivalya anena muvea na aadzya:

18 Otzai kii mukaae kati wenu. Undu ninku-
mutavya ndikaambila kunwa kidzyawa cha

mudzabibu muvaka utzumbi wa Mulungu

19 uuke. Aotza mukae anena muvea atila
amanenge akiadzya: Uyu ni mwii wagwa

ula unenganwe kwo undu wenu, ikai uu

20 kwa kundilikana. Uu na kivalya itina wa
kuya, akiadzya: Kivalya kii ni mwikyanyo

mweu kati wa ndhakame yagwa, ila ikwitwa

21 ndi kwo undu wenu. Indi dzidzyai, kwoko

kwa ula ukumbumbula kwi nagwa vaa me-

22 dzani. Undu Mwana wa mundu nukuthi

undu ula woletwe, indi yiyai mundu ula

numuumbula.

23 Namo makulyana mundu wiiva kwoo ula
akeka undu uu.

24 Yokila kwoo iteta wiiva kwoo atalwe mu-
25 nene. Indi amea: Matzumbi ma mbai me-

kwikala me anene yulu woo na ala mena

26 vina yulu woo mekwitwa alau. Indi inywi

ti uu, indi ula ni munene kwenu atwike

ta kavitzi na muthyani atwike ta mutethi

27 wa wia. Munene ni wiiva: ula wekala ndi

chakuyani kana ula nukutethya wia? Ti ula wikalile chakuyani? Indi nye kati wenu nitwikie ta mutethi wa wia. Indi ni inywi²⁸ ala manaumidzya nagwa maelyoni kwagwa. Nagwa ninkumwolela utzumbi to undu adza²⁹ wagwa anambolele, kana muye na mकिनwa³⁰ medzani kwagwa utzumbini kwagwa mukaikale itumbini ya utzumbi mukiamula mbai ikumi na yili dzya Idzaeli.

Na Bwana aadzya: Dzimoni, Dzimoni, dzi-³¹ dzya, Dzatani anamumanda kumuulucha ta nganu. Indi ninavoya kwo undu wagu, mwi-³² kio wagu udikavoe; nagu vala unaalyuka umatungie aananukwe magu ngoo. Indi³³ amwia: Bwana, neilinga kuthi nagu ona chumbani na kikwuni. Nake aadzya: Ni-³⁴ nkuutavya, Petelo, ntzogolo idikaadzya umunthi, udinaamba kunkania katatu, kana numbidzi. Amea: Vala nimutumie mutena³⁵ kagutzu na mbolo na iatu mudinaona munalo? Mamwia: Vatiingwa. Nake amea:³⁶ Indi indino, ula ena kagutzu neotze na mbolo uu, na ula ndena uvyu ate ngua yake aue. Undu ninkumutavya, kana undu³⁷ woletwe muvaka uvike kwagwa, undu uu: Anatalwa vamwe na awathe, undu maundu ala magwa nimekuthella. Mamwia: Bwana,³⁸ dzidzya, vaa ve mbyu yili. Amea: Ni vadzi.

Aumala athi kiima cha mauta kwa mu-³⁹ manio wake. Mamwaatia aleli make. Indi⁴⁰ makivika vala vandu amea: Tzalamai, mu-

- 41 dikalike maelyoni. Nake atanidzya namo
vandu va kwicha ivia, atulyantu atzalama,
42 akiadzya: Adza, ukienda, umbitidzie kivalya
kii, indi ti undu ninkwenda, indi ula wenda
43 mwene utwike. Amukenea mulaika wa ki-
44 tutuni amutungia ngoo. Na atwika nda,
amunda kutzalama ila inene. Na yutia yake
yekala ta malovoto ma ndhakame, maki-
45 valuka ndi. Akiukila ntzalamani, auka kwa
aleli make, amethia makommete ni woo,
46 amea: Mukomma chau? Ukilai mukatza-
lame, kenda mudikalike maelyoni.
- 47 Na adenamina kunena, dzidzya, mukwili
na ula nukwitwa Yuda, umwe wa ikumi na
eli amatongoidzya, amuthengelela kumwonga.
48 Indi Yesu amwia: Yuda, ni kumwonga nu-
49 kumuumbula Mwana wa mundu? Indi ala
mai nake, makiona undu wenda kutwika,
50 mamwia: Bwana, tutemange no uvyu? Na
umwe wamo amutema mutunwa wa mu-
51 kohani munene amutula kutu kwaume. Ku-
tzungia Yesu aadzya: Ekai, muvaka indino!
52 Akwata kutu kwake amuvodzya. Indi Yesu
amea akohani anene na andu anene ma
ekalu ala manamwidzia: Ta kwa mbuta
53 munaumala na mbyu na ndzuma. Matuku
onde, nikiikala ekaluni nenu, mudinambu-
kililya moko. Indi niyo indi yenu na vina
wa kivindu.
- 54 Mamukwata mamutwaa mamwete numba
ya mukohani munene. Indi Petelo avikila

me kwatza. Indi makivuva mwaki mudzyini 55
 kati makiikala ndi, Petelo ekala ndi namo.
 Na mutumwa umwe wa mwitu amudzidzya 56
 akiikala cheenini cha mwaki na akimukindia
 metho aadzya: No uyu ai nake. Nake amu- 57
 kania akiadzya: Mundu muka, ndimwidzi.
 Na itina ya kavinda katiti ungi akimwona 58
 aadzya: Nagu wi umwe wamo. Indi Petelo
 aadzya: Mundu ti nye. Na saa umwe uki- 59
 vita, ungi anena akiadzya: Ni vwo no uyu
 ai nake, undu ni Mugalilea. Indi Petelo 60
 aadzya: Mundu, ndimana undu wadzya. Na
 imwe adenamina kunena ntzogolo yadzya.
 Bwana athyuka amudzidzya Petelo, na Pe- 61
 telo alilikana nteto dzya Bwana undu nu-
 mwiie: Ntzogolo idanaadzya winkania katatu.

Aumala ndza aiya ni woo. 62

Indi aume ala mamukwatie Yesu mamu- 63
 ng'endea makimukuna, mamuvwika metho 64
 mamukima uthyu mamukulya makiadzya:
 Ututavye, nuu wakukima? Na maundu angi 65
 mengi mamunenea makimuma.

Kukicha atumia ma andu, akohani anene 66
 na aoli makomana mamutwaa numbani ya
 utumia, makiadzya: Ethwa wi Kilitosi utu- 67
 tavye. Indi amea: Nikimutavya mudiikia,
 na nikimukulya mudintzungia na mudindecha. 68
 Indi kuuma indino Mwana wa mundu ake- 69
 kala kwoko kwaume kwa vina wa Mulu-
 ngu. Indi onde maadzya: Wi mwana wa 70
 Mulungu indi? Amea: Mukwadzya, ni nye.

71 Indi maadzya: Tii vata na ugudzi ungi?
Undu tunevwie ithyi ene na kanwa wake.

KILUNGU CHA MIONGO ELI NA ATATU.

1 Na ikomano yonde yokila yamutwaa kwa
2 Pilato. Maandza kumuinganidzya makia-
dzya: Uyu tumwone akithokwanya andu
na adzya, Kaidzali ndakanengwe ilanga,
3 akinena e mwene ni Kilitosi, tzumbi. Indi
Pilato amukulya akiadzya: Wi tzumbi wa
Ayudi? Amutzungia amwia: Nukwadzya.
4 Indi Pilato amea akohani anene na andu
onde: Ndiona wathe na mundu uyu.
5 Namo mathing'idzya makiadzya: Nutho-
kwanya andu akitzomethya Yudea yonde,
6 akiandza Galilea muvaka kuu. Indi Pilato
akiiwva Galilea aivadzya kana ni mundu
7 wa Galilea, na akimana, kana ni wa ndi
ya Elode, amutuma kwa Elode, ula ekala
Yelusalemu matuku atzu.
8 Indi Elode akimwona Yesu evwa muyo
munene, undu anamanda kumwona tenne,
undu anevwie maundu mengi kwake na aa-
9 dzya, akaona chama kikiikwa niwe. Amu-
kulya ni nteto dzingi, indi ndamutzungia
10 undu. Indi akohani anene na aoli maunga-
11 ma mamuinganidzya muno munene. Indi
Elode amuvuthya na madzikali make amu-
ng'endea amuvwika ngua ntzeo amutunga
kwa Pilato.

Indi muthena uyu Pilato na Elode ma-12
 tumma nduu, undu mbee maambie kumena-
 na. Indi Pilato atumana akohani anene na 13
 atumia na andu, amea: Munandete mundu 14
 utzu ta mwanangi wa andu na dzidzyai,
 ninamwodzia mbee wenu ndaona wathe na
 mundu uyu wa maundu munamunenee. Na 15
 Elode nake ndanaona, undu nimutumie kwa-
 ke, na dzidzyai, udinekwa undu niwe wa
 kuuawa. Namukuna nkamulecha. 16

Undu ai na mwamulo, kumalekelya mu-17
 ndu kwa muthena munene. Onde mokilya 18
 wadzya makinena: Umutetenge uyu ukatu-
 lekelye Balaba. (Mundu ula ekiwe chumbani 19
 undu wa kau ula nutwikie mudzyini na undu
 wa uuani.) Na ingi Pilato anena namo aki-20
 manda kumuthadzya Yesu. Mokilya wadzya 21
 makinena: Umwambe, umwambe. Nake ya 22
 katatu amea: Aneka wathe wa chau mundu
 uyu? Ndinaona kwake undu wa kuuawa,
 nkamukuna indi nimuleche.

Indi moo mamulondzela muno munene 23
 makiadzya, aambwe. Na ngemmi yoo na
 ya akohani yengiva. Na Pilato aamula ki-24
 mando choo kiikwe. Amuthadzya ula ane-25
 kiwe chumbani undu wa kau na uuani,
 ula metidzie, indi Yesu amwikia kimandoni
 kwoo.

Na makimutwaa mamukwata mundu ekwi-26
 twa Dzimoni Mukileni, ula auma mundani,
 mamuvakia mukelanyo ague itina wa Yesu.

- 27 Yamuaatia ikomano inene ya andu na andu
aka ala matundulya mbu maiya yulu wake.
- 28 Yesu amathyukia amea: Etu ma Yelusalemu,
manai kwiya yulu wanye, indi iyai yulu wenu
- 29 na yulu wa dzyana dzyenu. Undu dzidzyai,
matuku makauka vala andu makanena: Ene
matzia a ngungu na mavu ala madinadzyaa
- 30 na nondo ila idinaongwa. Na yu makaandza
kumitavya iima: Valukai yulu waitu, na
- 31 ntummo: Tuvwikeni! Undu makiik'uu na
- 32 muti mwithi, ula mumu wikwata? Indi
na angi eli, andu awathe, matwawa nake
mauawe.
- 33 Na makivika vandu vekwitwa chongo,
mamwamba na ala awathe, umwe kwoko
kwake kwaume na ungi kwoko kwaka.
- 34 Indi Yesu aadzya: Adza, maeke, madi-
mana undu mekwika. Maaa ngua dzyake,
- 35 matula miti. Na andu maungama makidzi-
dzya, indi anene ma andu mamutheka namo
makinena: Anavonocha angi nevonoché mwe-
ne, ethwa e Kilitosi, ula anuviwe ni Mulungu.
- 36 Indi na madzikali mamuvuthidzya maki-
thengelela makimwete mandzi ma ntzangili,
- 37 makiadzya: Ethwa wi tzumbi wa Ayudi ite-
38 thedzye. Na vai mwolo yulu wake woletwe
ni kineno cha kiyoni na kilatini na kiebi-
lani: Utzu ni tzumbi wa Ayudi.
- 39 Indi umwe wa ala awathe ala maambiwe
amuuma akiadzya: Ethwa wi Kilitosi ite-
40 thedzye mwene naitu. Kutzungia ungi

amukanya akiadzya: Nagu ndumukia Mulungu ukiikala udzililoni wiana take? Naitu 41
 tii kalakalani, undu tikwikiwa maundu, ala
 me kalakala na maundu, ala tunekie, indi
 uyu ndaneka undu uthugu. Amwia Yesu: 42
 Undilikane, Bwana, ukivika utzumbini kwa-
 gu. Yesu amwia: Kwa vwo nakutavya: 43
 Umunthi ukeikala nagwa valadisini.

Na vai ta saa thandatu, chatwika kivindu 44
 ndi yonde movaka saa kenda. Na dzua 45
 yodzya cheeni chayo, na ututo wa ekalu
 waatuka kati. Na akiukilya wadzya Yesu 46
 anena: Adza, ndzaani kwagu ninkwiya ngoo
 yagwa. Na vala ananen'uu, anyaa ngoo
 yake.

Na munene wa madzikali, akiona undu 47
 watwikie, amugatha Mulungu akiadzya:
 Ukwa, mundu utzu ai mundu mucheli. Na 48
 andu onde, ala manakomanie undu utzu wa
 kudzidzya, makiona maundu ala matwikie,
 maikuna ithui maaluka. Na andu make 49
 onde, ala mamumanie, maungama kwatza
 na andu aka, ala manamwaatia kuuma Ga-
 lilea, maona maundu aya.

Na dzidzya, mundu dzitwa yake Yodzefu, 50
 mundu mudzili, mutzeo na mwene ucheli
 — utzu ndenetikilile dzila yoo na undu 51
 mekie — mundu wa Alimatia, mudzyi wa
 Ayudi, ula wetelile utzumbi wa Mulungu,
 utzu athi kwa Pilato amwitia mwii wa Yesu, 52
 aumya olingila nguani ya katani, anwiya 53

mbiani ila inaatzwa iviani, ila idiamama
 54 mundu. Na ula muthena wai wa kuiumba-
 nya, na dzabato wavika.

55 Indi andu aka, ala maumie nake Galilea,
 mavikila madzidzya mbia na undu kimba
 56 kinaiwa. Maaluka matzovya miti na mutaa,
 na dzabato matinda makithumua to undu
 wai mwamulo.

KILUNGU CHA MIONGO ELI NA ANNA.

1 Na muthena wa kwandza wa chumwa,
 keoko tenne, maoka mbiani mekwete miti
 ila matzovidzie.

2 Maona ivia iumidzywe mbiani; indi ma-
 3 kilika ndini malea kwona kimba cha Bwana
 4 Yesu. Yatwika, makivindya undu utzu, dzi-
 dzya, aume eli mamaungamia maivwikite
 5 ngua ndheu. Indi makikwatwa ni vwia ma-
 kumanidzya uthyu ndi mamea: Mumandata
 6 mwene thaiyu kwa akwu? Ndakui kuu, nu-
 dzyukie. Lilikanai undu numutavidzie vala
 7 ai nenu Galilea, akiadzya: Muvaka Mwana
 wa mundu ekiwe ndzaani kwa andu awa-
 the akaambiwe na muthena wa katatu aki-
 dzyuka.

8 Malilikana miadzyo yake, maaluka mbiani
 9 mamatavya andu ikumi na umwe na angi
 onde maundu atzu onde.

10 Indi ni Malia Magidalene na Yohanna na
 Malia wa Yakobo na angi ala mai namo,

ala mamatavya atumi nteto itzu. Na nteto 11
dzyoo dzyeikala mbee woo ta utunduu, ma-
lea kumaikia.

Indi Petelo okila atzemba mbiani, na aki-12
kunamia ndi, aona ngua dzya katani dziitwe
ndi, dzi dzyoka, alika akimaka ni maundu
ala matwikie.

Na dzidzya, eli wamo manai makithi mu-13
thena utzu nduani, ila yai kwatza na Ye-
lusalemu vandu va sitadi 60 (saa yili), dzi-
twa yayo Emmao. Malulungana maundu 14
atzu onde, ala matwikie. Yatwika, makilu-15
lungana na makiivanya, Yesu mwene athe-
ngelela aendanya namo.

Indi metho moo mavwikwa madikamu-16
mane.

Amea: Ni maundu ma chau atzu muku-17
nena mukiendany'uu? Maungama mathatite.

Indi kutzungia ula unwe, dzitwa yake 18
Kileopa, amwia: We weka wikala wi mweni
Yelusalemu, kana ndumana maundu, ala ma-
twikie vou matuku aya? Amea: Ma chau? 19
Mamwia: Ala ma Yesu Munadzaleti, ula ai
munabii na vina wa kutethya na wa kunena
mbee wa Mulungu na andu onde, undu 20
akohani anene na atumia maitu mamutwaie
ikwanini ya kikwu mamwamba. Indi ithyi 21
tinaadzya, niwe ula akaokola Idzaeli, na
ningi vamwe na maundu atzu umunthi ni
muthena wa katatu, kuuma maundu atzu
manatwika. Indi na andu aka amwe ma 22

kwitu manatutelemya, ala maendie mbiani
 23 keoko tenne, malea kwona kimba chake,
 mauka makiadzya maonie alaika ma kuno-
 24 mbukia, ala maidzie kana e thaiyu. Na
 anwe ma kwitu mathi mbiani, maona undu
 andu aka manenie, indi mwene malea ku-
 mwona.

25 Amea: Inywi ndia na enembolla ngooni,
 26 kwikia maundu onde anabii manenie. Udi-
 nai vata Kilitosi anamae undu uu akalike
 uneneni wake?

27 Aandza kwa Mose na anabii onde, ama-
 tavya maundu onde, ala maalaka onde
 28 mamunenee. Mavika vaguvi na ndua, ila
 mekwenda, aiungamya to undu numanda
 29 kuthi. Mamwithing'idzya makiadzya: Ikala
 naitu, undu nikutukie na dzua niendie. Ali-
 30 ka ndini kana ekale namo. Yatwika, akii-
 kala namo chakuyani, aotza mukae atzalama
 31 atilanga amanenge. Na metho moo matza-
 lucha mamumana, nake auma kwoo, madi-
 namwona ingi.

32 Matavanya: Idinaakana ngoo dzitu ndini
 yaitu, akinena naitu ndziani, akitutavya
 33 maalaka? Mokila saa utzu, maaluka na
 Yelusalemu, maona ala ikumi no umwe na
 34 ala mai namo manakomanie, makiadzya.
 Ni vwo, Bwana anadzyuka amuumbukia
 35 Dzimoni. Namu matavanya uvoo wa mau-
 ndu ma ndziani, no undu amanikite nimo
 akitila mukae.

Makinena nteto itzu, mwene aungama kati 36
 woo, amea: Uvoo nenu! Makwatwa ni vwia 37
 na mukio, makiadzya mekwona chuu. Nake 38
 amea: Mukuthangaa ki na miadzyo ikuukila
 ngooni kwenu kwa chau? Dzidzyai ndzaa 39
 dzyagwa na mau magwa, kana ni nye mwe-
 ne, munkwatai mukaone, chuu kitii nama
 na mavindi, undu mumbona ninamo. Na 40
 akiadzy'uu amaonya ndzaa dzyake na mau
 make.

Na mamunda kulea kwikia ni kwivwa 41
 muyo na kumaka, amea: Mukwete kindu
 cha kuya kuu? Mamunenge kilungu che 42
 ikuyu ivivu ne iwa. Aotza aya mbee woo. 43
 Indi amea: Nidzyo nteto dzyagwa ila ni- 44
 namutavya vala ninai nenu, kana ni vata
 maundu onde matwike ala maoletwe tola-
 tini wa Mose na anabiini na tilimini yulu
 wanye.

Nivo avinducha ngoo dzyoo mamane maa- 45
 laka, amea: Uu woletwe, kana Kilitosi aone 46
 minamao, adzyuke akwuni muthena wa ka-
 tatu, na kana kwa dzitwa yake utavanywe 47
 mwalyuko wa ngoo na ieka ya mawathe
 kwa mbai dzyonde, kukiandza Yelusalemu.
 Inywi mwi ngudzi dzya maundu atzu. 48

Nagwa mwene ninkutuma undu, adza 49
 nuathie kwenu; indi inywi ikalai mudzyini
 movaka muvwikwe ni vina wa kuuma yulu.

Amatwaa movaka Betania, okilya ndzaa 50
 dzyake amaathima. Yatwika, akimaathima 51

atanidzya namo, akitwawa yulu kitutuni.
52 Namu mamuvaluka mauni, maaluka na Ye-
53 lusalemu, makitana ngoo ila inene, mekala
ekaluni mbululu matuku onde, makimugatha
Mulungu.

DRUCK VON W. DRUGULIN IN LEIPZIG.